Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

29 ОКТЯБРЬ 1966 й. 1-йил чиқиши. ШАНБА № 104. БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЯШАСИН КОММУНИСТИК ПАРТИЯНИНГ СОДИҚ ЁРДАМЧИСИ ВА РЕЗЕРВИ—ЛЕНИН КОМСОМОЛИ!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

Бугунги янгиликлар

БАЛЛИ, БИНОКОРЛАР!

Бугун Чилонзорда 48 квартиралик учинчи кўп қаватли турар жой биносининг охирги пардозлаш ишлари тугалланди. Бу қардош қирғизистонлик бинокорларнинг бошпанасиз қолган ҳамшаҳарларимизга туҳфасидир.

Қирғиз дўстларимиз қўлга киритган дастлабки зафар янги турар жойларни қуриб битказишда бинокорлар армияси — монтажчилар, сувоқчилар, ғишт терувчилар, электр пайвандчилар, пардозчилар, ҳамма-ҳамманинг ўзига хос меҳнати сингган. Монтажчилардан С. Сафин, Р. Фомин, З. Загидуллин, пардозчилардан К. Косикка ўхшаган тиниб-тинчимайдиган кишилар янги турар жойларни жадал қуришда ҳаммага намуна кўрсатиб, смена топшириқларини 140—150 процентдан адо этишди.

Қирғизистонлик бинокорлар аҳдига вафодор кишилар. Улар йил охиригача яна учта кўп қаватли турар жойни тошкентликларга инъом этиш орзусида меҳнат қилишмоқда.

ЯНГИ УЙ МУБОРАК!

Бугун Киров район ижроия комитетининг уй-жой бошқармаси зилзила натижасида бошпанасиз қолган оилалардан 35 тасига янги квартираларнинг ордерларини тақдим қилди.

Кўп болалик В. Кускин, Х. Мамедов, Н. Губайдуллина оилаларига дўстлик шаҳарчаси Чилонзордан уч ва тўрт квартирали уйлар берилди. Яқин кунларда яна 100 га яқин оилага ордер тарқатиш мўлжалланган.

Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 49 йиллиги байрамига фақат Киров районлик 600 га яқин бошпанасиз оила Чилонзор ҳамда Сергели шаҳарчаларидаги янги шинам квартираларда ҳовли тўйи тантаналарини ўтказишади.

ОКТЯБРЬ РАЙОН САНОАТЧИЛАРИ ПЕШҚАДАМ

Тошкент шаҳар партия комитетининг бюросида шаҳар саноат корхоналари коллективлари ўртасидаги районлараро социалистик мусобақанинг учинчи квартал натижалари кўриб чиқилди.

Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Октябрь районига берилди. Кўчма Қизил байроқ Чилонзор райондан олиб берилади.

Октябрь район саноат корхоналарининг коллективлари учинчи кварталда ялпи маҳсулот бўйича 101,05 процент, маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича давлат планини 105,1 процент қилиб бажардилар.

Айниқса Трактор йиғув заводи, Чинни буюмлар заводи, Ипакчилик фабрикаси, 142-автобаза коллективлари баракали меҳнат қилдилар.

ТЕРИМДАГИ ШАҲАРЛИКЛАР УЧУН

Бугун Киров районидан Сирдарё областининг Еттисой районига автолавка жўнаб кетди.

Райпишчеторг Еттисой районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхозида бундан бир ой илгари озиқ-овқат магазини очган эди. Бу магазин орқали шаҳарлик теримчилар мунтазам равишда зарур кенг истеъмол моллари билан таъмин қилиб келинмоқда. Махсус ажратилган бу автолавка у ерга шаҳардан доимо керакли озиқ-овқат маҳсулотларини етказиб бермоқда.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНИ

Бугун Луначарское шоссесидаги 71-мактаб ўқувчилари учун унутилмас кун бўлиб қолди. Бу ерда Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Улуғ Ватан урушининг ветерани, генерал А. Н. Сабуров меҳмон бўлиб келди. Ватан қаҳрамони болаларга жанговар йиллар ҳақида ҳикоя қилиб берди.

Шу кунларда Тошкентда меҳмон бўлиб турган қаҳрамон А. Н. Сабуров шаҳримизнинг диққатга сазовор жойлари билан танишди. Кеча у «Правда Востока» газета редакциясида пойтахт журналистларининг ҳузурида бўлди.

Шу куни Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Улуғ Ватан уруши қатнашчилари билан учрашди.

Меҳмон Сирдарё, Фарғона, Андижон, Самарқанд, Бухоро шаҳарларига ҳам боради.

ВОРОНЕЖ ХОРИНИНГ КОНЦЕРТИ БОШЛАНДИ

Воронеж Давлат рус халқ хори — Иттифоқимизга машҳур. Бу моҳир санъат коллективи ижросида неча минглаб санъат шинавандалари ажойиб хор намуналарини тинглашга муяссар бўлганлар.

Бугун воронежлик моҳир санъаткорлар шаҳримиз меҳнаткашларига ўзларининг биринчи концертларини кўрсатадилар. Бу концерт Свердлов номли залда бўлади.

Воронеж Давлат халқ хорининг бадиий раҳбари — композитор Фёдор Маслов. Концертда унинг асарлари ҳам ижро этилади.

ҒАЛАБА РАПОРТИ

Бугун Тошкентдаги Сут комбинати коллективи октябрь ойи ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажарди. Коллектив ўн ойлик топшириқни 19 октябрда адо этган эди.

Коллектив ой охиригача планга қўшимча 600 тонна, яъни 90 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

ТЕХНИКА ҚЎЛ КЕЛДИ

Бугун Ўзбекистон ССР Қурилиш материаллари саноати министрлигига қарашли 5-ғишт заводида техника тараққиёти сари яна бир қадам қўйилди. Заводда катта кўтарма кран ишга туширилди. Бу илгари фойдаланиб келинган автокранга нисбатан катта афзалликларга эга бўлиб, бир жойдан иккинчи жойга осонлик билан кўчириш мумкин. Меҳнат унумдорлиги уч баравар ошади. Бугун ишнинг дастлабки кунидаёқ кран машинисти ўртоқ М. Ҳакимов рекорд қўйди. У нормадаги 33 минг ўрнига 40 мингта ғиштни машиналарга юклаб берди.

— Кўтарма кран ишга туширилганлиги натижасида биз янги Тошкент қурилишларини тез ва узлуксиз ғишт билан таъминлаб туриш имкониятига эга бўламиз, — дейди завод бошлиғи ўртоқ А. Ҳусанов. Шу бугундан бошлаб биз Чилонзордаги бинокорларга 40 мингдан оширнб ғишт жўнатиб турамиз

Ҳозир заводда меҳнат вахтаси давом этмоқда. Ғишт чиқарувчилардан Убайдулла Тошхўжаев, тахловчи Маҳмуд Фатхуллин, қолипловчи Хазина Шаймуродова, ғишт пиширувчи Фарзана Валиева каби ўнлаб пешқадамлар смена нормаларини 130—150 процентдан бажариш билан байрамга муносиб туҳфа ҳозирлашяпти.

ЁШЛАР ҚУРИЛИШДА

Янги Тошкентни бунёд этишда ёшлар ҳам актив қатнашяптилар. Бу табиий, албатта. Чунки бугунги кунимизнинг серғайрат, навқирон кучлари, халқимизнинг ишонган тоғи.

8-трестнинг 43-қурилиш бошқармасига қарашли ишчилар бригадасига Рустамжон Тошпўлатов бошчилик қилмоқда. Студент йигитлар қурувчиларнинг оғирини енгил қилиб, ҳар бир ишда кўмак бермоқдалар.

Давлатмирза Низомов, Эркин Абдуллаев, Худойназар Мустафоев ва бошқа студентлар айниқса жонбозлик кўрсатаётирлар. Улар объектларни ғишт, қоришма ва бошқа қурилиш материаллари билан узлуксиз таъминлашади.

Бу серғайрат, меҳнатсевар ишчи-йигитлар Тошкентдаги Низомий номли педагогика институтининг студентларидир.

ОБ-ҲАВО

Бугун кечаси Тошкентда ҳаво булутли бўлиб, бироз ёмғир ёғади. Эртага кундузи ёғингарчилик бўлмайди. Кучсиз шамол эсиб туради.

Ҳарорат кечаси 6—8, кундузи 20—22 даража иссиқ бўлади.

ВЛКСМ сафлари илғор ёшлар ҳисобига кундан-кунга ўсиб, мустаҳкамланмоқда.

Суратда: комсомол туғилган кун арафасида унинг сафларига кирган бахтиёр ёшлардан бири — шаҳардаги 40-мактабнинг саккизинчи синф ўқувчиси Зуҳра Орипова.

Н. Муҳаммаджонов фотоси.

ТЎҚИМАЧИЛАР—ЯКШАНБАЛИККА

Тошкент тўқимачилик комбинатининг комсомол-ёшлари Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети бюросининг Совет ҳокимиятини ўрнатишда, босмачиларга қарши курашда ва Улуғ Ватан уруши фронтларида ҳалок бўлган қаҳрамон комсомол-ёшларга обелиск ўрнатишга маблағ тўплаш бўйича республика якшанбалиги ўтказиш ҳақидаги қарори эълон қилинган кундан бошлабоқ якшанбалик ҳисобига меҳнат қила бошладилар.

Шу кунгача комбинатнинг 2-йигирув, 1-тўқув, ип тайёрлаш, 3-йигирув фабрикаларининг комсомол-ёшларидан мингга яқин йигит ва қиз ўз сменаларидан сўнг, бўш соатларида якшанбалик ҳисобига ишладилар.

— Комсомол ёшларимиз якшанбаликка қизғин тайёргарлик кўрдилар,— дейди комбинат комсомол комитетининг секретари Л. Кондухова.— Бу якшанбаликда комбинатимиздаги 2700 комсомол аъзосининг ҳаммаси, 4500 дан зиёд йигит ва қиз актив қатнашади. Уларнинг сменадан сўнгги иш соатларига ёзиладиган иш ҳақи Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Давлат банкаси конторасидаги 1 70005 счётига — қаҳрамон комсомол-ёшларга обелиск ўрнатиш фондига ўтказилади.

Бизнинг интервью

ШОНЛИ ЭСТАФЕТА—ЗАБАРДАСТ ҚЎЛЛАРДА

БУГУН — ЛЕНИН КОМСОМОЛИ ТУҒИЛГАН КУН

Ўзбекистон комсомоли — В. И. Ленин томонидан бундан 48 йил илгари тузилган Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг жанговар отрядларидан биридир.

Мухбиримиз Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Дамир Солиҳович Ёдгоровга мурожаат қилиб, республика комсомолларининг жанговар фаолияти, уларнинг мамлакатимизда коммунизм қурилиши ишига қўшаётган ҳиссалари тўғрисида ҳикоя қилиб беришни илтимос қилди.

— Республикамиз комсомоллари, — деди Д. С. Ёдгоров, — саноатда техника тараққиёти, аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришда, тежамкорлик, меҳнат унумдорлигини ошириш учун актив курашмоқдалар. Улар Бухоро — Урал, Ўрта Осиё — Марказ газ қувури трассаларида, Тошкент, Оҳангарон, Тахиатош, Гулистон ГРЭС лари қурилишида ва коммунизмнинг бошқа зарбдор қурилишларида қаҳрамонона меҳнат қилмоқдалар. КПСС XXIII съезди номли Аму-Бухоро канали ҳам комсомол ва ёшларнинг қўли билан бунёдга келтирилди. Улар Андижон сув омборини ва Марказий Фарғона каналини қурмоқдалар.

Республика комсомоллари бир неча йилдан буён республикада пахтачиликни механизациялаштириш, ишига амалий оталиқ қилиб келмоқдалар. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети XII пленумининг қишлоқ ёшларидан 100 минг механизатор кадр тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тўғрисидаги қарори шараф билан бажарилди. Бунинг натижасида бу йил машинада пахта териш плани мисли кўрилмаган даражада қисқа муддатда бажарилди. Шу кунгача «Зангори кема» ларнинг механик-ҳайдовчилари бункерлардан 1 миллион 200 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкдилар.

Ҳозир ёш механизаторларнинг республика слётига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Слётдан сўнг илғор механизаторлардан олти юзга яқин киши махсус «Дўстлик» поездида Москвага — Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари Виставкасига борадилар.

Ҳаммаси бўлиб республикада қишлоқ хўжалиги соҳасида 230 минг комсомол аъзоси ишлаб турибди. Бугунги кунда республикада ҳар етти комсомолнинг бири механизатор, ҳар ўн бир комсомолнинг бири чорвадор.

Комсомол мардлик шаҳри Тошкентни қайта тиклаш ва қуриш ишини ҳам ўз оталиғига олди. Комсомол йўлланмаси билан янги Тошкентнинг қурилиш майдонларида ўн мингга яқин комсомол-ёшлар ишламоқда.

3-қурилиш трестининг М. Ўразаев бошчилигидаги, комсомол-ёшлар бригадаси фидокорона меҳнатлари учун Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг вимпелини олишга муяссар бўлди.

Қардош республикалардан келган комсомол ва ёшлар ҳам республика комсомоллари билан ёнма-ён туриб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бугунги кунда Россия Федерациясидан 1300 Украинадан 1000, Ленинграддан 360, Москвадан 500, Белоруссиядан келган 160 комсомол-ёшлар Тошкент қурилишларида ишламоқда. Украиналик В. Кравченко, молдавиялик В. Лисов ва литвалик Страфинскус ўртоқлар бошлиқ комсомол ёшлар бригадалари ҳам Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг вимпелини олишга сазовор бўлдилар.

Комсомолнинг обрўйи, унинг тарбиявий роли тобора ошиб бормоқда. Ленин комсомолининг сафлари йил сайин ўсмоқда. Ҳозир республика ёшларидан 856 минг киши комсомол аъзосидир. Тошкент шаҳрида эса Ёшлар Союзининг аъзолари 116 мингдан ортиқ.

Эртага — 30 октябрда Совет ҳокимиятини ўрнатишда, босмачиларга қарши курашда, Улуғ Ватан уруши фронтларида қаҳрамонларча ҳалок бўлган комсомол ёшларга Тошкент шаҳрида обелиск ўрнатишга маблағ тўплаш бўйича республика комсомол ёшлари якшанбалиги ўтказилади. Ўзбекистон комсомол ёшлари бу тадбирни якдиллик билан маъқуллаб унга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Комсомол — партиянинг содиқ ёрдамчисидир. Партиянинг планлари — комсомолнинг планларидир. Ўзбекистон комсомоллари бундан буён ҳам ўзларининг бутун, куч ва қобилиятларини КПСС XXIII съезди, ВЛКСМ XV съезди ва Ўзбекистон комсомолининг XVIII съезди қарорларини амалга ошириш учун сарфлай берадилар.

УРУШ ТОБОРА КУЧАЙТИРИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. Қўшма Штатлар Вьетнамдаги урушни тобора кучайтириб, у ердаги ўзининг қуролли кучларини тўхтовсиз кўпайтирмоқда. Утган ҳафтанинг ўзидагина бу қуролли кучларнинг сони яна беш минг киши кўпайди. Шу тариқа Жанубий Вьетнамдаги Америка интервентларининг жами сони 336 минг кишига етди.

АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясида қатнашаётган бошқа мамлакатлар ҳарбий бўлинмаларида 53 минг киши бор.

ИТАЛИЯДА ЖАЛА ҚУЙДИ

РИМ. Кейинги кунларда Апеннин ярим оролида тинимсиз ёғаётган жала Италия аҳолиси бошига анчагина кулфат солди. Кўпгина уй-жой бинолари ва кўприклар вайрон бўлди. Бир қанча шаҳар ва қишлоқларни сув босиб кетиб, уларнинг аҳолиси бошпанасиз қолди.

Р. Шуман номидаги халқаро конкурс

БЕРЛИН. Цвиккауда Роберт Шуман номидаги халқаро конкурс тамом бўлди. Конкурсда 19 мамлакатдан келган ёш ашулачилар билан пианиночилар қатнашдилар.

Пианиночилар орасида совет ижрочиси З. Вирсаладзе биринчи мукофотга сазовор бўлди. Иккинчи мукофотни С. Навасардян (СССР) олди.

Ашулачилар конкурсида румин қўшиқчиси И. Пантеа ғолиб чиқди.

ВЕНГРИЯ СЪЕЗДГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Венгрия Социалистик ишчи партиясининг IX съездига тайёргарлик кўриш ҳозирги Венгриянинг бутун ҳаётини белгилаб берувчи хусусият бўлиб қолди. Мамлакатда ўтказилаётган район партия анжуманларида амалий ва принципиал фикрлар айтилмоқда. Матбуот коммунистларнинг юксак активлигини, хўжалик ва маданий қурилиш, одамларни идеологик тарбиялаш вазифаларини ҳал қилишда уларнинг сиёсий етуклиги ва масъулияти ошганлигини таъкидламоқда.

Сиёсий активлик билан бир вақтда одамларнинг меҳнат ғайрати ҳам ўсиб бормоқда. Кўпгина коллективлар съезд олди мажбуриятларини муваффақиятли бажарганликлари ҳақида ҳозирдаёқ рапорт бердилар.

Мусобақа ташаббускорлари бўлган чепелликлар ҳозирнинг ўзидаёқ планидан ташқари қарийб 200 миллион форинтлик маҳсулот ишлаб чиқардилар. Ленин номидаги металлургия комбинатида пландан ташқари 20.000 тонна пўлат эритилди. Дунауйварош металлургларн 10.000 тонна пўлат ва ўшанчи тахта прокат ишлаб чиқардилар.

Мусобақа маҳсулотнинг сон кўрсаткичларини ошириб бажариш учунгина эмас, балки унинг сифатини ошириш учун ҳам олиб борилаётир. Кўпгина корхона, цех, бригадаларнинг коллективлари социалистик меҳнат коллективи деган фахрий номга сазовор бўлишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйдилар.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МАҲСУЛОТ

Бухарестдаги кўпгина корхоналар ишлаб чиқариш топшириқларини мунтазам равишда ошириб бажармоқда. Руминия пойтахтида ўн ой ичида пландан ташқари қарийб 400.000 квадрат метр газлама, мингдан кўпроқ телевизор ва кўпгина бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Шу йилнинг уч квартали ичида пландан ташқари тежам 260 миллион лейдан ошиб кетди.

Диагностиканинг янги усули

Чехословакиянинг Градец — карлове шаҳридаги нейрохирургия клиникаси врачларининг коллективи санаш-ҳисоблаш машинасидан фойдаланган ҳолда жаҳонда биринчи бўлиб диагностика усулини ишлаб чиқди. Бу усул диагнозни ва энг мақбул терапевтик даволашни белгилашга ёрдам беради. Янги усул бош жароҳатланган ҳолларда унга диагноз қўйишда кутилган натижани берди.

(ТАСС).

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАР САҲИФАЛАРИДА

Қирғизистон ССР ва Қирғизистон Компартияси ташкил топган куннинг 40 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетига, Қирғизистон ССР Олий Совети Президиумига, Қирғизистон ССР Министрлар Советига самимий табрик йўлладилар. Қирғизистон пойтахти Фрунзе шаҳрида бу санага бағишлаб ўтказилган тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Шелепин нутқ сўзлади.

ГДР халқ палатасининг раиси, Давлат кенгаши раисининг ўринбосари, Герман — Совет дўстлиги жамиятининг раҳбари Иоганнес Дикман бошчилигидаги ГДР халқ палатаси делегацияси аъзолари кеча Тошкентга келдилар.

СЕРГЕЛИ: ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ ЯҚИН!

Тошкентнинг йўлдош шаҳри — Сергелида ҳарбий қурувчилар мисли кўрилмаган қисқа муддат — беш ой мобайнида муҳташам турар жой биноларини барпо этдилар. Яқин кунларда бу уйларда ҳовли тўйлари бошланади. Зилзиладан зарар кўрганлардан 800 га яқин хонадон бу уйларга кўчиб киради.

СУРАТДА: Сергелидаги янги уй-жой бинолари.

Л. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

ВОҚЕАЛАР ФАКТЛАР ЯНГИЛИКЛАР

ТЕЛЕГРАФ ЛЕНТАСИДАН

Ульяновскнинг ноёб иншооти

СССР Госстройи ҳузуридаги граждан қурилиши ва архитектура Давлат комитети билан РСФСР министрлар советининг қурилиш ишлари давлат комитети биргаликда мажлис ўтказиб, Ульяновск мемориал марказининг биносини қуришга аталган лойиҳа топшириғини кўриб чиқдилар ва маъқулладилар. Москва архитекторлари лойиҳалаган бу монументал ижтимоий иншоот Ильичга аталган ўзига хос ёдгорлик бўлади. В. И. Ленин Марказий музейининг филиали, область сиёсий маориф уйи ва Ленинга бағишланган суратлар галереяси шу бино ичига жойлаштирилади.

Янги оппоқ бино Волганинг ҳамма ёғидан кўриниб туради. Квадрат тарзида лойиҳаланган бу бино В. И. Ленин туғилган уй билан ҳовлини ўз ичига олади. Илгари Ульяновлар оиласи яшаган бино ҳовлида сақланиб қолади. Бу бинони ҳамма томондан бемалол кўриш мумкин, чунки мемориал иншоот колонналар устига ўрнатилган. Бу иншоотнинг биринчи қаватининг уч томонига ҳеч қандай бино қурилмайди.

Мажлис қатнашчилари пойтахт архитекторларининг лойиҳасини юксак талабларга жавоб берадиган лойиҳа деб қайд қилдилар. Бу бино ўзининг одми шаклда бўлиши, тантанавор улуғлиги билан эътиборни жалб қилади. Бинони безашда гранит, мар-мар, оқ тош, қимматбаҳо ёғочлар, рангли металлар, жило берилган шиша, мозаика ишлатилади. Бинонинг деворлари катта суратлар ва рельефли композициялар билан безатилади.

ЛЕНИН АСАРЛАРИГА КЎРСАТКИЧ

«В. И. Ленин тўлиқ асарлар тўпламига киритилган асарларнинг алфавит кўрсаткичи» билан «В. И. Лениннинг асарлар тўлиқ тўпламига киритилган янги асарларнинг предмет кўрсаткичи» бир томда нашр этилди.

Алфавит кўрсаткичда Владимир Ильич тўлиқ асарлар тўпламига киритилган ҳамма асарлар ва ҳужжатлар бирма-бир кўрсатиб берилган. Бу кўрсаткичнинг хусусияти шундаки, Ленин асарларининг тўртинчи ва бешинчи нашрларидаги томлар ва саҳифалар ёнма-ён кўрсатиб ўтилган. Асарларнинг тўлиқ тўпламида биринчи марта эълон қилинган ёки биринчи марта тўла равишда эълон қилинаётган ҳужжатлар ва материаллар китобда махсус қайд қилиб ўтилган.

Асарларнинг тўлиқ тўпламида биринчи марта эълон қилинган ёки илгари эълон қилинган бўлса ҳам, В. И. Ленин асарлари тўртинчи нашрининг 1—35 томларига кирмай қолган ва бинобарин, тўртинчи нашрига аталган предмет кўрсаткичда акс эттирилмаган асарлар ва ҳужжатлар бу сафарги предмет кўрсаткичда қайд қилиб ўтилди.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-Ленинизм институти тайёрлаган бу справочникни Сиёсий адабиёт нашриёти босиб чиқарди.

МОСКВА. (ТАСС).

ЯНГИ САМОЛЁТ

Аэрофлотнинг ИЛ-62 янги самолёти биринчи рейсга чиқди. Кема командири синовчи учувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Аноповдир.

Машина салонида 186 юмшоқ кресло бор. Конструкторлар пассажирлар учун энг кўп қулайликлар яратиш учун кўп меҳнат қилдилар.

Парвоз уч ярим соатга яқин давом этди. Бу вақт ичида ИЛ—62 самолёти Москвадан Новосибирсккача бўлган масофага тенг йўлни босиб ўтди. (ТАСС).

● ●

МАШИНА — ЗАВОД

Могилевдаги «Строммашина» заводи «АТМ—6» гигант автомат машинани тайёрлашга киришди.

— Янги агрегат, мураккаб техника иншоотидир,—деди ТАСС мухбирига етакчи конструктор К. В. Бовелков,—унинг баландлиги икки қаватли бинога тенг, узунлиги эса 24 метр. Бу машина ҳар минутда узунлиги олти метр келадиган юқори босимли асбоцемент қувур чиқариб туради. Хом ашё тайёрлашдан бошлаб, маҳсулотни олгунга қадар ҳамма ишларни автоматлар бажаради.

РУСТАВЕЛИ НОМИДАГИ МУКОФОТНИНГ ЛАУРЕАТИ

Буюк шоир-мутафаккир туғилган куннинг 800 йиллиги муносабати билан Шота Руставели номидаги мукофотлар Грузия Республика Комитети шу фахрий унвонларни «Йўлбарс терисини ёпинган паҳлавон» достонини украин тилига таржима қилганлиги учун шоир Николай Платонович Бажанга ва Грузия тўғрисидаги шеърлари учун шоир Николай Семенович Тихоновга беришга қарор қилди.

Йирик бинокорлик материаллари заводи

СМОЛЕНСК. Дорогобух картон-руберонд заводи томга ёпиладиган 50 миллион квадрат метр материал ишлаб чиқаради. Днепр соҳилида қурилган бу янги корхонани давлат комиссияси яхши баҳо билан қабул қилди.

Завод макулатура, латта-путта, пахта чиқиндилари каби хом ашёлардан кенг фойдаланади. Корхона ўзини иссиқлик ва энергия билан таъминлайдиган Дорогобух ГРЭСи яқинида жойлашган.

СССР МУЗЛИКЛАРИНИНГ КАТАЛОГИ

Совет Иттифоқидаги музликлар 75 минг квадрат километрдан кўпроқ майдонни эгаллаб ётибди. Қилинган ҳисобларга қараганда, музликларда тўпланган сув СССР даги ҳамма дарёларда йил бўйи оқадиган жамики сувнинг миқдоридан кўплик қилади. Совет олимлари музликларнинг пайдо бўлиш проблемаларини ўрганмоқдалар, уларни инсонга хизмат қилдириш устида иш олиб бормоқдалар.

Олимлар «СССР музликларининг каталоги» номли ўн бир томли нодир тўпламни нашр этишга киришдилар. Бу йил «Гидрометеоиздат» нашриёти каталогнинг икки томини босиб чиқаради. Бу томлар Қутб Уралнинг ва Хибин тоғларининг музликларига бағишланган.

Қирғизистоннинг бадиий йилномаси

ФРУНЗЕ. Қирғизистон тасвирий санъат музейининг залларида бугун сураткашлик, графика ва ҳайкалтарошлик асарларининг виставкаси очилди. Бу виставка тоғлик ўлканинг катта байрамига — Қирғизистон республикаси ва компартиясининг 40 йиллигига бағишланган.

Виставкада кўргазмага қўйилган бир мингга яқин экспонатларни қолоқликдан қисқа вақт ичида тараққиёт ва равнақ сари катта қадам қўйган Қирғизистон шонли йўлининг йилномаси деса бўлади. Чиройлик полотнолар, оқ мармар, ёғоч ва гипсдан ясалган ҳайкаллар меҳнаткаш кўчманчиларнинг совет ҳокимияти учун олиб борган кураши тўғрисида, уларнинг янги турмуш вужудга келтириш учун олиб борилган улуғ курашдаги иштироки ҳақида, совет халқларининг аҳил оиласида қўлга киритилган бахт-саодат тўғрисида ҳикоя қилади.

Мазмуни нимадан иборатлиги номларидан ҳам кўриниб турган «Тўқтагул сургунда», «Текинхўрнинг охирги нафаси», «Фрунзе отрядида» сингари полотнолар билан бир қаторда Қирғизистоннинг бугунги кунини акс эттирган, унинг шонли юбилейига бағишланган асарлар ҳам кўргазмага қўйилган. Бу асарлар «Осмон билан ўпишган тоғлар» мамлакатининг ажойиб табиатини куйловчи С. Чуйков, Г. Айтиев, С. Ақлбеков, Д. Уматов, А. Игнатьев каби рассомлар, Л. Ильина, А. Михалев каби графиклар, О. Мануйлова, Т. Содиқов каби ҳайкалтарошлар ва бошқа санъаткорлар қўли билан яратилган.

Сураткашлар ва ҳайкалтарошларнинг юбилей кўргазмаси Қирғизистон 40 йиллиги байрамига келган санъат шинавандалари ва меҳмонлардан кўпининг эътиборини ўзига жалб қилди.

СВЕРДЛОВСК. Урал геология музейи яна бир камёб экспонат — геологлар томонидан топилиб, «Малютка» деб номланган минерал билан тўлдирилди. Тоғ хрустали баҳайбат кристалининг оғирлиги 784 килограмм. У радио саноати, химия ва оптикада ишлатиладиган тоғ хрустали бериши мумкин.

Суратда: тоғ институтининг студенти Елена Боронина тоғ хрусталининг кристалларини кўздан кечирмоқда.

А. ГРАХОВ фотоси, ТАСС фотохроникаси.

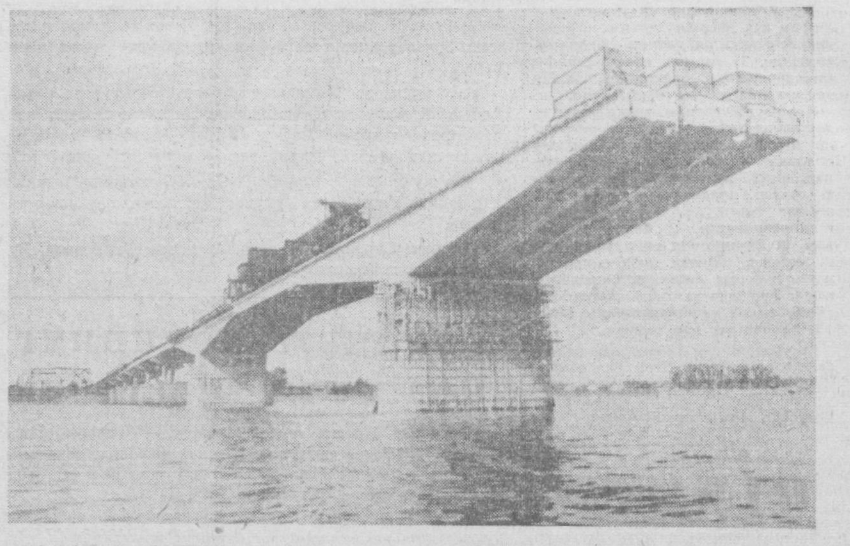

Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги кунида Пермь шаҳрида Кама дарёси устига солинган йирик автомобиль қатнайдиган кўприк фойдаланишга топширилади.

Каманинг ўнг соҳилида катта пролёт иншоотларини тиклаш учун махсус полигон қурилган. Ўша полигондан оғирлиги 1200 тонна ва 88 метр узунликдаги баҳайбат темир-бетон ходалар сузадиган понтонга учрашиб устунларга қўйилади.

Суратда: Кама дарёси устига қурилаётган автомобиль кўприги.

Е. ЗАГУЛЯЕВ фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Нон сифати яхшиланади

Нон саноати ва савдосининг мутахассислари яқинда Москвада тўпланишиб нон ишлаб чиқариш ва сотишни кўпайтириш, мамлакатда нон хилларини яхшилаш масалаларини биргаликда муҳокама қилдилар.

Украинлар Москвага «Поляница» деб аталган ўзларининг оппоқ момиқдай нонларини ва «Киев каштанлари» деб аталган пирожнийларини олиб келганлар. Улар ўз рецептларини Белорус нонвойларига ўргатмоқдалар. Белорус нонвойлари эса, ўз ҳамкасбларига Минск калачлари ва витушкаларини кўрсатмоқдалар. Виставкада грузинларнинг ясси «Мадаури» ва «Шоти» нонлари, ўзбекларнинг ширмонлари ва арманларнинг «Лаваш» нони билан ёнма-ён турибди. Озарбайжон нонвойлари «Кураби» деб аталган ширин печениеларининг ўнлаб навларини, эстонлар эса, жавдар унидан тайёрланган хушбўй «Тарту» нонини намойиш қилмоқдалар.

Бироқ, виставкада кўрсатилган маҳсулотларнинг энг яхшиларини бутун мамлакатдаги нонвойлар тайёрлай оладиган бўлиши учун ҳали кўп иш қилиш керак. Масалан, нон заводлари, нонвойхоналар ва хамиртуруш заводлари қуриш ва борларини реконструкция қилиш, донalab сотиладиган майда маҳсулотлар ва кондитер маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган замонавий ускуналарни корхоналарга ўрнатиш, корхоналарнинг типовой лойиҳаларини тузиб бериш керак.

Аҳолини хилма-хил нон маҳсулотлари билан таъминлашни яхшиламоқ учун мамлакатнинг барча йирик шаҳарларида фирма магазинлари очишга қарор қилинди.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

КАСАЛНИНГ ДАВОСИ КАСАЛ

Ленинград ўрмон техниклари замбуруғли касалликни арча дарахтининг умрини узайтирадиган давога айлантирдилар.

Арча дарахти ёғочининг танасига уни чиришдан сақлайдиган махсус моддаларни сингдириб бўлмайди. Аммо, ёғочни чиришдан сақлайдиган моддаларни шу ёғоч таркибига киритишнинг йўли бормикин? Киров номидаги ўрмон-техника академиясининг олимлари бу вазифани бажаришни... моғолларга топширдилар. Замбуруғли микроорганизмлар дарахт танасига осонлик билан «кириб кетиб», унинг энг майда ковакларини дори-дармонлар учун очиб бера олади. Ана шу «микротоннеллар» ёғочни чиришдан сақлайдиган дорилар билан тўлдирилади. Шу билан бирга, бу дорилар энди «хизмати» керак бўлмай қолган моғолларни ҳам йўқ қилади.

Бу оригинал эксперимент Ленинградда кенг миқёсда амалга оширилмоқда.

●

НОЁБ НУСХА

Атлантик океанда треска балиқларини овлаётган балиқ музлатувчи катта «Добролюбов» траулерининг тўрларидан бири найза дум деб аталган қисқичбақасимон жониворнинг ярим метрли ноёб нусхасини олиб чиқди. Ер юзидаги энг қадимий ва океанда жуда кам учрайдиган бу жониворнинг мамлакатимизда фақат битта нусхаси бор эди. Бу нусха Ленинград музейларидан бирида кўз қорачиғидек авайлаб сақланмоқда.

●

ЧИНИҚТИРИЛГАН ЁРОЧ

Бошқа қайин ёғочидан кўринишда ҳеч бир фарқ қилмайдиган оддий қайин ёғочи парчаси синаб кўрилганида энг яхши пластмассадан ҳам афзалроқ бўлиб чиқди. Бу ёғоч сув шиммайди, чиримайди, унинг мустаҳкамлиги эса одатдаги ёғочлардан беш-саккиз баравар ортиқ. Бундай қайин ёғочидан машиналарнинг баъзи деталларини ва ҳатто темир-бетон ўрнида ишлатиладиган қозиқларни ясаш мумкин.

Латвия Фанлар академияси ёғоч химияси институтининг олимлари ёғочни мана шундай «чиниқтириш» билан шуғулланмоқдалар. Олимлар қайин ва бошқа дарахтларнинг ёғочларига мономер-химиявий бирикмаларни сингдириб, сўнгра уларни гамма-нурлар таъсири остига қўядилар. Бу нурлар мономерни полимерга айлантирадилар.

1928 ЙИЛ

26 ИЮЛЬ. САГУ физика математика факультетининг лаборанти Б. П. Грабовский ва Ўрта Осиё алоқа-синаш станциясининг ходими И. Ф. Белянский кўринишни узоққа бериш ва қабул қилиб олиш бўйича тажриба ўтказдилар. Аппарат экранида трамвайнинг юриши кўрсатилди. Шундай қилиб, Тошкентда дунёда биринчи марта телевизор вужудга келтирилган.

ИЮЛЬ. Тошкент трамвайи шу ой ичида 2.564.485 пассажир ташиди.

АВГУСТ. Ўзбекистон спортчилари Москвада бўлиб ўтган биринчи Бутуниттифоқ спартакиадасида қатнашдилар.

АВГУСТ. Тошкентда Пушкин кўчасидаги Солар ариғи устига янги темир бетон кўпригини қуриш бошланди.

1 АВГУСТ. Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида шу кундан бошлаб почта юкларини ташиш механизациялаштирилди. От-аравалар автомобиль транспорти билан алмаштирилди.

10 СЕНТЯБРЬ. Коминтерн VI Конгресси аъзоларининг бир группаси Тошкентга келди.

15 СЕНТЯБРЬ. РСФСР маориф халқ комиссарлиги музика этнография экспедицияси Ўзбекистонда икки ой бўлгандан сўнг Тошкентдан жўнаб кетди.

20—26 СЕНТЯБРЬ. Тошкентда геологларнинг III Бутуниттифоқ съезди бўлиб ўтди.

СЕНТЯБРЬ. Тошкентда Қизил Яримой жамияти томонидан биринчи санитар дружинаси ташкил этилди.

СЕНТЯБРЬ. Тошкентда такси юра бошлади. Биринчи кунларда иккита такси машинаси қатнади.

СЕНТЯБРЬ. «Ўзбексельсоюз» дори бўладиган ва техникавий ўсимликларнинг биринчи партиясини чет элга жўнатди.

СЕНТЯБРЬ. Семашко номидаги физикавий йўл билан даволаш институтида Ўрта Осиёда биринчи электрокардиограф—юрак ҳаракатини текширувчи асбоб ўрнатилди.

30 ОКТЯБРЬ. ВЛКСМнинг 10 йиллиги ва босмачиларга қарши курашдаги катта хизматлари, меҳнаткашлар маданиятини юксалтиришда актив қатнашганлиги учун республика комсомол ташкилоти Ўзбекистон ССР ҳукумати томонидан Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

31 ОКТЯБРЬ. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг комсомолнинг 10 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишида Йўлдош Охунбобоев Ўзбекистон комсомолига Меҳнат Қизил байроқ орденини топширди.

2 НОЯБРЬ. Самарқанддаги юридик курсини тамомлаган ўзбек хотин-қизларидан 10 киши суд-терговл органларига ишга юборилди. Улар ўзбек хотин-қизларидан биринчи бўлиб, юридик маълумотига эга бўлган эдилар.

15 НОЯБРЬ. Самарқандда маориф ходимларининг IV республика съезди очилди.

26 НОЯБРЬ. Ўзбекистон касаба союзлари III съезди ўз ишини бошлади.

НОЯБРЬ. Самарқанд—Шаҳрисабз маршрути бўйича автомобиль ҳаракати очилди.

15 ДЕКАБРЬ. Тошкентда Ўрта Осиёда биринчи марта симфоник оркестрининг концерти бўлди.

● Ўзбекистонда саноат корхоналари ишчиларининг сони 17.900 кишига етди.

● Самарқандда Ўзбекистон халқларининг куйларини ўрганиш бўйича илмий текшириш институти ташкил этилди.

● 1928 йилда республикада 34 миллион киловатт-соат электр қуввати, 17 минг тонна нефть, 30 миллион дона ғишт, 19 минг тонна цемент, 45 минг тонна ўсимлик мойи ишлаб чиқарилди. 533 минг тонна пахта, 6959 тонна пилла тайёрланди.

● Ўша йили 740 номда китоб (2600000 нусха) босиб чиқарилди. Умумий тиражи 1900000 нусха бўлган 24 хил журнал, 31.200000 нусха тиражга эга бўлган 25 хил газета чиқар эди.

● 1927—1928 хўжалик йилида Ўзбекистон давлат савдоси йўли билан 13 миллион сўмлик хом ашё чет элга чиқарилди. Чет элга асосан қоракўл тери, мўйна, пилла, кишмиш, сўзона, ўзбекча тўн ва дўппилар чиқарилди. Дастлабки вақтларда отнинг думи, итнинг териси, ҳайвонларнинг шохлари ва туёғи экспорт қилинган эди.

● Тошкентда қўғирчоқ театри иш бошлади.

● Тошкентда Ўзбекистон пролетар ёзувчиларининг уюшмаси ташкил этилди.

1929 ЙИЛ

16—23 ЯНВАРЬ. Боғдорчилик, узумчилик, боғчачилик ва асаларичилик бўйича мутахассисларнинг биринчи республика съезди бўлиб ўтди.

17 ФЕВРАЛЬ — 2 МАРТ. Самарқандда Ўзбекистон КП(б) IV съезди бўлиб ўтди. Съезд ВКП (б) XV съезди қарорларининг бажарилишига якун ясади, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш, миллий кадрларни ўстириш, ишчи ва батраcкларни коммунистик партия сафига жалб этиш, партия, совет, хўжалик ва комсомол органларининг фаолиятини яхшилаш, хотин-қизларни озод қилиш ва буржуа миллатчилигига қарши кураш масалалари бўйича конкрет тадбирлар белгилади.

18 МАРТ. Шоҳимардон қишлоғида ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий руҳонийлар томонидан ваҳшийларча ўлдирилди.

МАРТ. Тошкентнинг эски шаҳаридаги ишчи комсомол бригадалари Тайлоқ Сазонпаён, Жўниқишлоқда колхоз ташкил этдилар, иккита трактор, плуг, сеялка ва бошқа қишлоқ хўжалик асбобларини ремонт қилдилар.

Заводда радиогазета

Тошкент экскаватор ремонти заводи фақат ремонт ишлари билан шуғулланиб, қолмасдан экскаваторчилар дам оладиган дала вагонлари, оғир траллерлар, сув омборлари ва суғориш шоҳобчалари учун дарвозалар ҳам ишлаб чиқаради. Завод коллективи Улуғ Октябрнинг 49 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашиб, тўққиз ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш планини 105 процентдан ошириб адо этди.

Яқинда завод партия бюроси ва касаба союз комитети радиогазета чиқаришга қарор қилдилар. Радиогазетанинг 12 кишидан иборат редколлегияси тасдиқланди. Радиогазетанинг редактори қилиб бош энергетик Б. Вечкутов тайинланди. Редколлегия составига инженер конструкторлардан Г. Лифтерман, И. Жуков, химия лабораториясининг мудири Г. Протасова ва бошқалар киритилди.

Бугун дам олиш пайтида радиогазетанинг биринчи сони завод радио узели орқали ўқиб эшиттирилди. Газетанинг бу дастлабки сонида чиқарилаётган маҳсулотнинг сифати ва электр қувватидан унумли фойдаланиш масалалари тилга олинди. М. Желяев бошлиқ қуюв цехида сентябрь ойида 2266 сўмлик брак маҳсулот ишлаб чиқарилганлиги ва электр қуввати кўплаб исроф қилинганлиги танқид қилинди.

КИЧКИНТОЙЛАРГА БАЙРАМ СОВҒАСИ

Тошкент ўйинчоқсозлари ҳам таштекстильмашчиларнинг чақириғига қўшилган ҳолда янада унумлироқ меҳнат қилмоқдалар. Корхона ёш бўлишига қарамай, тез ривожланиб бормоқда. Бу ерда тайёрланаётган ўйинчоқлар бутун Ўрта Осиё шаҳарларидаги бахтиёр болаларимизнинг қувончига-қувонч қўшмоқда.

Ўйинчоқсозлар октябрь ойида 171 минг 700 дона турли ўйинчоқлар тайёрлашлари лозим эди. Улар байрам вахтасида туриб ишлаб, пландан ташқари 7 минг дона ўйинчоқ тайёрлашга қарор қилишди.

Коллектив 7 ноябрга болалар учун алоҳида туҳфа тайёрлаган. Бу — 30 квадрат метр ҳажмдаги олтита йиғма ўйинчоқлар комплексидир.

Фабрика меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йиллик планни 20 декабрда адо этишга, кўплаб хом ашё тежаб қолишга аҳд қилишган.

Ҳозирги кунда коммунистик меҳнат коллективлари бўлган И. Беневик, А. Отабеков бошлиқ бригадалар айниқса фидокорлик билан ишлаб, Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги деган шарафли ном учун курашмоқдалар. Коммунистик меҳнат зарбдорларидан О. Пўлатов, Ф. Бухорбоева, Р. Назарова ва Б. Румянцев ўртоқлар меҳнатда бошқаларга айниқса намуна бўлмоқдалар.

Жонли суҳбат

Пойтахтдаги 12-ўрта мактаб ўқувчиларининг эстетик билим олишларига зўр аҳамият берилмоқда. Ўқувчилар Ўзбекистон ва Тожикистон халқ артисти И. П. Шквалов билан учрашув кечасини ўтказдилар. Учрашувда санъаткор болаларга хушбичим кийиниш, яхши муомалада бўлиш, кўча-кўйда юриш-туришда намуна кўрсатиш ҳақида қизиқарли воқеаларни айтиб берди. Бу суҳбатдан хурсанд бўлган ўқувчилар кечада ўзларининг фикр ва мулоҳазаларини ўртага ташладилар.

МУСТАҲКАМ АҲД

Октябрь байрами тобора яқинлашиб келмоқда. Шаҳримиздаги корхоналарнинг коллективлари бу айёмни муносиб меҳнат совғалари билан нишонлаш учун бор имкониятларини ишга солмоқдалар.

«Шарқ» фирмаси 3-филиалининг мебелсозлари ҳам эл қатори байрам вахтасида туриб меҳнат қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Октябрь чақириқларидан руҳланган бу коллектив шу ой планини муддатидан аввал—29 октябрда бажариб, чиқарилаётган биринчи сортли маҳсулотни пландаги 95 процент ўрнига 97 процентга етказишга аҳд қилганлар.

Мебелсозларнинг ғайрат-шижоати билан корхона йиллик ялпи маҳсулот тайёрлаш топшириғини 15 декабрда тўла адо этиб, пландан ташқари 15 минг сўмлик турли мебель жиҳозлар тайёрлайди.

Меҳнат унумдорлиги шу давр ичида бир процент оширилиб, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот таннархи икки тийинга камайтирилади. Корхона коллективи фирманинг иккинчи филиали билан социалистик мусобақа боғлашган. Ана шу мусобақада ғолиб чиқиш учун қизғин кураш олиб борилади.

Мебелсозлар хом ашё ва ёқилғини тежаб ишлатиш эвазига давлатнинг кўплаб маблағини тежаб қолишга ҳам аҳд қилганлар.

Пазанда маслаҳати

ЁҒ ДОҒЛАШНИ БИЛАСИЗМИ?

Бу оддий нарса-ку, деярсиз. Оддий бўлиб пайқалган нарсанинг асосида ҳам маълум қоида, қолаверса илм ётади.

Маълумки, хом — эритилмаган, доғланмаган ёғ организмга сингмайди, чунки хом ёғни парчалаш учун инсон меъда ширасининг кучи етмайди. Сўнгра хом ёғнинг мазаси ҳам дағал бўлади, иштаҳани қўзғатолмайди. Шунинг учун уни меъёрига етказиб доғланса, мазаси яхшиланади.

Ҳар қандай ёғни эритиш ёки доғлаш учун чўян ёки алюмин қозондан фойдаланган маъқул. Агар тағи юпқа идишда бўлса, доғланаётган ёғ тез куяди. Кастрюлкада доғланса, идишнинг сири кўчади.

Ёғ доғланадиган қозон яхши қиздирилиши зарур, бунда идишдаги микроблар қирилади ва ёғ дарҳол иссиқ муҳитга кириб эмульгация процесси бошланади.

Ёғдан қорамтир тутун пайдо бўла бошласа, оловни пастлатиш керак, жадал қайнаган ёғ ўт олиши, таъми бузилиши мумкин.

Тутун оқиш тусга кириб, буралиб-буралиб чиққанда, йирикроқ туз ташлайсиз: чирс-чирс этса, ҳали доғланмагани, бодроқ бўлиб касирлаб чиқса доғлангани бўлади.

Доғ бўлган ёққа албатта бир бош пиёз, сабзи, картошка бир бурда нон, суяк ёки тол хипчинидан чамбарак қилиб ташланса, ёғнинг заҳарли моддаларини териб олади ва ҳароратни бироз пасайтиради. Доғланган ёғнинг ичига бирон нарса ташлаб, тафтини кетказиб олмасангиз қовуриладиган масалликни дарҳол куйдириб юбориши мумкин.

Доғланаётган ёғнинг тутунига кафтни қўйиб ҳидлаб кўриш керак. Чучиган ёғнинг тутуни димоқни ачитмайди, балки ундан доғланган ёғнинг ўзига хос хушбўй ҳиди анқийди.

Ёққа масаллиқ ташланганда қайнаб, маржондек кўпикчалар ҳосил қилади, бу ҳам доғланганликнинг белгиси.

Кабгир билан шопириб кўрилганда ёғ томчилари тиниқ ялтироқ тусда бўлиши керак. Агар ёғ хиралаша бошласа, оловдан дарҳол олинг. Чунки у куя бошлайди. Куйиб кетган ёғнинг кишига фойдасидан кўра зарари кўпроқ. Баъзилар «оши ширин бўлади», деб ёғни куйдириб қўйишади. Куйган ёққа солиб қовурилган масалликни егандан емаган маъқул. Хуллас, яхши доғланмаган ёки меъёридан ўтказиб доғланган ёғ зарарли.

Турли ёғларнинг (ўсимлик ва ҳайвонат мойлари) баъзилари 160, баъзилари 200 даражали ҳароратда қайнайди. Юқоридаги қоидаларга амал қилсангиз, 170-180 даража бўлишига эришасиз. Бу энг яхши меъёр. Баъзилар ёғнинг доғланганини билиш учун сув сепалаб кўришади. Бу хавфлидир, сув хидроген ва оксигенга парчаланиб, ёғни алангалатиб юбориши мумкин. Бордию ёғингиз ёниб кетди. Бунда баъзилар шошиб қолиб сув сепади. Зинҳор мумкин эмас, аланга баттар авж олади. Ёнаётган ёғдан қўрқмасдан, қозоннинг қопқоғини жипслаб ёпинг, ҳавони тўсган бўласиз, ёниш тўхтайди, оловдан олинг. Юзини очиб тутунини чиқариб ташланг, совугач сузиб, қуйқумлардан тозаланг ва бошқа ёққа аралаштириб ишлатинг. Жуда қорайиб, аччиқ тутун чиқараётган бўлса, бундай ёғнинг баҳридан ўтинг.

Ёғни мумкин қадар очиқ жойда доғлаш керак, ёпиқ хонада тўпланиб қолган ёғ тутуни ўпкага жуда зарар қилади. Шунинг учун яна бир қоида: ёғ доғлаётган ошхонанинг деразаси очиқ туриши керак.

Қўй, мол, эчки, от ёғларини узоқроқ, пахта ёғини ўртача, кунгабоқар, маккажўхори ёғларини озроқ доғлаш керак. Сариёғ ва масқа-маргаринни эса доғламасангиз ҳам бўлади. Эриши билан масаллиқ ташлайверасиз.

ДЎСТЛАРИМИЗ ЮМОРИ

ПАШША

Агар ҳеч кимга зарари тегмайдиган пашша аста ликопчанинг четига қўнса, мен ҳам худди сизлардек бунга эътибор бермас эдим. Аммо Отто ҳатто стулдан сакраб тушди.

— Матильда! — қичқирди у, — Буни қара!

Матильда даҳшат билан пашшага назар ташлагач, бақирди:

— Бу... бу..., — шу тариқа ўзига зарур сўзни топа олмай телефонга ташланди:

— Марҳамат, мени жиноят қидириш бўлимига тўғриланг!

Сўнг у ҳаяжондан нафаси тиқилиб, бўлиб ўтган воқеани ҳикоя қила бошлади:

— Ким шундай ўйлабди, жаноб комиссар! Пашша — ҳа, ҳа, сиз гапимни яхши тушунибсиз, ликопчамиз чеккасига пашша келиб қўнди: Уч минут чамаси. Сиз тезда чиқасизми? Раҳмат!

Матильда трубкани осиб, юзига юпқа грим қўйди. Шу пайт хонага қўшниси Шланштадт кириб келди.

У худди яшин теккандек эшик олдида тўхтади.

— Мен шундай деб ўйлаган эдим, — пичирлади у, — қачон бўлмасин шундай бўлиши керак эди. — Унинг диққати ошхона деразасига тушди. — Нега деразани очдингиз? Сизга олдиндан айтган эдим-ку.

Шу пайт пашша ўрнини алмаштирмоқчи бўлди, у икки сантиметрча юриб бориб, тарелканинг қирғоғига чиқди.

— Буни қаранг! — Отто ҳўнграб юборишига оз қолди. Шу пайт аста рақсга тушиб, унинг жияни Эрика хонага кириб келди. Пашшани кўргач, у худди михлангандек қотиб қолди ва қичқириб полга ташланди.

Қўшни Шланштадт ҳаяжонланиб қичқирди:

— Мен айбдорни биламан! Отто айбдор! Чунки у деразани ёпишни унутган.

— Туҳмат! — қичқирди Отто. — Ғирт ёлғон!

— Отто! — бор овози билан қичқирди Матильда.

— Полиция, — шу пайт хонага кириб келган комиссар Вольф аста ўзини таништирди. Ҳамма ўрнида қотиб қолди...

— Чироқ ёндирилсин! — қичқирди режиссёр Караванке ва студияда иштирок этаётган автор Макс Рюбензамга мурожаат қилди: — кўраяпсизми, сизнинг телевизион пьесангизни чўзиш учун актёрлар чиранишяпти. Сиз сал дурустроқ бирорта комфлинт топсангиз яхшироқ бўлармиди?

Рольф ВИНЕР (ГДР).

ХЎЖАЙИН ҲАҚИДА НИМА ДЕЙИШАДИ

Агар бошлиқ ишга ўз вақтида келса: «У кейинчалик бизни сўкиш учун жўрттага қилади!»

Агар у ишга кечикса: «Ҳа, у нима қилса бўлаверади!»

Агар у ходимдан оиласи қандай яшаётганини сўраса: «Ҳамиша бировнинг ишига тумшуғини тиқади!»

Агар у ходим оиласи қандай яшаётганини сўрамаса: «Бошқалар билан унинг иши йўқ».

Агар у штатни кенгайтирмоқчи бўлса: «Бўлими энг катта бўлишини истайди».

Агар у штатни кенгайтирмаса: «бировларнинг елкасига миниб иш битиради».

Агар у бирон бир қарорга эътибор бермаса: «Бу одамда уят деган нарса йўқ».

Агар у қарор ва қоидаларга риоя қилса: «Учига чиққан бюрократ».

Агар у ҳазиллашса: «Тентакнамо ҳазил...».

Агар у ҳазиллашмаса: «Умрингда бирон марта унинг кулганини кўрганмисан?».

Агар у бошқалар маслаҳатини тингласа: «Ўзининг ҳечнарсага ўқуви йўқ».

Агар у маслаҳатларга қулоқ солмаса: «Ўз билармон, уддабурро».

Агар у қизиқувчан бўлса: «Арзон обрў топмоқчи».

Агар ҳечнарсага қизиқмаса: «Гердайиб кетди».

Агар у бошқараётган бўлим яхши ишласа: «Ҳайратланадиган жойи йўқ, ҳамма ишни биз бажаряпмиз».

Агар бўлим ёмон ишласа: «Бизнинг ишимиз нима? Бошлиғимиз икки пулга арзимайди».

Гейнц КНОБЛОХ (ГДР).

„ОҚ КАБУТАР"

Бугун Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат академик драма театрининг санъаткорлари «Оқ кабутар» деган янги спектаклнинг сўнгги кўринишларига сайқал беришни бошладилар. Бир неча кундан кейин томошабинлар диққатига ҳавола этиладиган бу янги спектаклнинг пьесасини ёш ёзувчи Фарҳод Мусажонов ёзган.

Асар воқеаси журналистлар даврасида бўлиб ўтади. Ҳар бир хонадонга кириб борувчи, ўзининг саҳифалари билан зиё таратувчи нурли саҳифаларнинг янада жўшқин ва мазмундор бўлиши учун кураш олиб борилади. Бу нурли саҳифаларни ҳар бир томонга парвоз эта оладиган оқ кабутарга қиёс этилади.

Асарни умуман ёш санъаткорлар тайёрламоқдалар. Унинг режиссёри Носир Отабоев рассоми Маҳмуд Эшонхўжаевлар бўлиб улар санъат оламига эндигина қадам қўйган ёшлардир. Асар улар учун илк ижод ҳисобланади. Спектаклга Ўзбекистон халқ артисти Тошхўжа Хўжаев бадиий раҳбарлик қилмоқда.

НИМА ДЕБ ЁЗИШИБДИ

Интермедия

Бошлиқ қаёққадир телефон қиляпти. Эшик очилиб, бир кишининг боши кўринди.

КИШИ: — Мумкинми?

БОШЛИҚ: — Алло! Алло! Мумкин!

КИШИ: — (Эшикдан бир қадам бери юриб) Ассалому алайкум.

БОШЛИҚ: — (эшикка қараб) Сабр қилинг, телефондаги ўртоққа мумкин деяпман! Алло, алло! Ким, а! (майин товуш билан) Ҳа, ўзларими? Саломатмисиз? Бола-чақалар дингиллаб юрибдими? Аммангизнинг ўғли тузалиб кетдиларми?! Ҳалиги бабоқ хўрозингиз қалай? Энди биз томонга қачон марҳамат қиладилар? Бундоқ уч-тўрт ўртоғингиз билан келинг, бир отамлашайлик. Нима дейсиз, менга... Хайр... устимдан шикоят?! Йўғ-е. Ҳеч бир камчилик йўқ. Аммангизнинг ўғлини сўраб қўйинг.

КИШИ: — Энди мумкинми?

БОШЛИҚ: — Менга секретарь қизни чақириб юборинг. (Секретарь қиз эшикдан мўралайди). Ҳов, менга қара, кишиларни киргизиб юбораверасанми?!

СЕКРЕТАРЬ ҚИЗ: — Ахир, ўзингиз айтдингиз-ку, навбат билан киритавер деб, ҳали яна ўттизтача одам бор.

БОШЛИҚ: — Ўттизтача?!

СЕКРЕТАРЬ ҚИЗ: — Ҳа! Улар орасида сизни уч кундан бери кутиб ўтирганлар ҳам бор.

БОШЛИҚ: — Ундай бўлса, икки киши кирсин-да, қолгани эртага келсин. Ҳов, қани ҳозирги кишини айтиб юбор.

КИШИ: — Энди мумкинми?

БОШЛИҚ: — (қоғозга ёзаётган бўлиб) Ҳа, келинг хўш?

КИШИ: — (бошлиқ қаршисидаги стулга ўтириб) Мен, мен... шу...

БОШЛИҚ: — Ҳозир, ҳозир! (телефон трубкасини кўтаради). Алло, алло! Театрми? Машахон, бир жуфт билет олиб қўйинг... Ҳозир борамиз. (Кутиб ўтирган кишига қарайди). Энди эртага келсангиз, ўртоқ, зарур иш чиқиб қолди.

КИШИ: — Сизни атиги икки кун кутдим. Бугун навбат тегди, кирдим. Яна эртага келаманми?

БОШЛИҚ: — Ишингиз бўлгандан кейин келасиз-да!

КИШИ: — Мен бир кунга ишдан жавоб сўраб келгандим икки кун кутдим.

БОШЛИҚ: — (ўрнидан туриб) шунақа безор қиласизлар-да! Хўш, нима хизмат эди, қани аризангизни беринг!

КИШИ: — Бу ариза эмас, устингиздан ёзилган шикоят. Мен шуни текширгани келган эдим.

БОШЛИҚ: — А, а?! Нима деб ёзишибди!

КИШИ: — Бюрократ деб ёзишган. Шикоят тасдиқланди!

БОШЛИҚ: — А...

О. ҚЎЧҚОРБЕКОВ.

Бу йил мен туристик путёвка билан Сибирда дам олдим. Жуда ҳам илҳомбахш маршрут экан. Теплоходда Енисей дарёси бўйлаб Красноярск шаҳаридан Усть-Портгача бордим. Бу ерда Енисей дарёсининг кенглиги бир неча километргача етади. Чунки у шу ерда Кара денгизига қуйилади-да.

Менга айниқса Красноярскдаги «Столблар» деган жой маъқул бўлди. Шаҳардан етти километр узоқликдаги бу ерда кишини ҳайратга соладиган эртаклардагидек гўзал жойлар — жозибали ўрмонзор ва қоятошлар жойлашган.

СУРАТДА: табиат мўъжизаси — харсанг тошлардан ташкил топган «Бобо»ни кўриб турибсиз.

Е. БОВА,
«Ўзэлектромонтаж» трестининг ходими.

БИЛАСИЗМИ?

ТУПРОҚ ТАШУВЧИ ДАРЁЛАР

Дарё ирмоқлари ва сойларга назар ташласак, улар қанчадан-қанча лойқа қум ва тупроқ заррачаларини оқизиб келади. Йирикроқ зарралар дарё тубида думалаб силжиса, майдалари сувнинг оқими билан кўчади. Агар дарё сувининг оқими тез-нишоб бўлса, қирғоқдаги тоғ жинслари кўпроқ ювилади ва оқизиб кетилади. Шу сабабли ҳам кўпчилик тез оқар дарёларнинг суви жуда лойқа бўлади. Йирик зарралар (тош, шағал) дарё ўзанининг маълум бир жойида баъзи бир тўсиқларга урилиб тўхтаб қолса, майда лойқа қисми узоқ масофаларгача боради ва охири кўл ва денгизларга ёки экин майдонларига бориб тўхтайди.

Катта дарёларнинг океан ва денгизларга оқизиб келадиган лойқаси жуда катта миқдорни ташкил этади. Олимларнинг ҳисобига кўра Амударё бир йил давомида Орол денгизига 45 миллион куб метр, Ганг дарёси Ҳинд Океанига 200 миллион куб метр, Хуанхэ (сариқ) дарёси эса, 900 миллион куб метр лойқа келтириб ташлайди.

О. НУРМАТОВ,
инженер-геолог.

МАСЛАҲАТЛАРИМИЗ

● Тузингиз намланиб кетмасдан доим қуруқ турсин десангиз, унга картошка унидан қўшиб қўйинг (500 грамм тузга 30—40 грамм ун қўшилади). Бу тузнинг мазасига ҳеч қандай путур етказмайди.

● Апельсин ва лимонга ўсимлик ёғидан пича суринг-да, целлофан халтачаларга ёки усти берк идишга солиб, совуқроқ жойда сақланг.

● Духовкага қўйган идишингиздаги доғни намроқ туз билан тозаласангиз тезда кетади. Агар доғ жуда кўп бўлса бир неча бор тозаланг.

Дам олиш соатларида

А. С. ПУШКИН АСАРЛАРИНИ ВАРАҚЛАБ

(адабий чайнворд-шифрограмма)

Қимматли газетхонлар! Улуғ рус шоири Александр Сергеевич Пушкиннинг китобларини ҳамма севиб ўқийди. Бугун биз унинг асарлари бўйича тузилган чайнворд-шифрограммани сизнинг эътиборингизга ҳавола қиляпмиз.

1. А. С. Пушкиннинг машҳур одаси. 2. Шоирнинг «Октябрь ҳам бошланди...» сўзлари билан бошланувчи шеъри. 3. «Боғчасарой фонтани» поэмасидаги персонаж. 4. «Лўлилар» поэмасининг қаҳрамони. 5. Ватанимиз пойтахти Москва шаҳрида А. С. Пушкинга ўрнатилган ҳайкалнинг автори. 6. Пушкин асари асосида «Дубровский» операсини яратган атоқли рус композитори. 7. А. С. Пушкин билан дўст бўлган рус декабрист шоири. 8. Шоир яратган афсонавий сюжетли ажойиб поэманинг қаҳрамони. 9. «Мис чавандоз» поэмасида куйланган дарё. 10. А. С.Пушкин аъзо бўлган адабий жамиятнинг номи. 11. Шоирнинг «Менинг сиёҳдоним, сен...» мисраси билан бошланувчи шеъри. 12. А. С. Пушкиннинг севикли энагасининг исми. 13. Шоир 1829 йилда Кавказга саёҳат қилган вақтида борган шаҳар. 14. Шоирнинг «Тотли дам бу: неча йиллик меҳнатимни тугатдим» мисраси билан бошланувчи шеъри. 15. А. С. Пушкиннинг шеърий романидаги бош қаҳрамонлардан бири. 16. «Арзирумга саёҳат» очеркида тасвирланган тоғлардан бирининг номи. 17. Шоирнинг «Ўтирибман қопқоронғу, тор зиндонда» мисраси билан бошланувчи шеъри. 18. «Руслан ва Людмила» поэмасидаги персонаж. 19. «Дубровский» романидаги темирчи. 20. «Капитан қизи» повестида тасвирланган деҳқонлар қўзғолонининг раҳбари. 21. «Марҳум Иван Петрович Белкин қиссалари»даги бекат назоратчисининг фамилияси. 22. «Пиковая дама» повестидаги персонаж. 23. Шоирнинг «Ярим тунда, қўрғонига —» мисраси билан бошланувчи шеъри.

Чайнворднинг юқорида берилган йигирма учта саволига тўғри жавоб топганингиздан кейин эса, худди шу жавоблардан калит ўрнида фойдаланган ҳолда, тўрт бурчак шаклдаги шифрограммани ўқишга ҳаракат қилинг. Унга халқ мақоли яширилган. А. С. Пушкин ана шу машҳур мақолни ўзининг қайси асарига эпиграф қилиб олган?

Тузувчи: Ҳамидулла АБДУЛЛАЕВ.

ҲОДИСА

РЕДАКЦИЯГА САВДОГАР КЕЛДИ

Ҳа, редакцияга чайқовчи ўз оёғи билан кириб келди. Бошда редакция ходимлари уни бирор иш билан ёки шикоят билан келган гражданилардан бири деб ўйлашди.

— Хизмат?— сўради редакция ходимларидан бири.

— Туфли сотмоқчи эдим. Оладиган кишилар йўқми?

— Бор...

Шу пайт редакция ходимлари дарҳол милицияга телефон қоқиб, милиция ходимини чақиришди. Милиционер келгач, чайқовчининг айёрона кўзлари ёш билан тўлиб, бир илож қилиб қўлдан қутулиб чиқишга ҳаракат қила бошлади. Маълум бўлишича, чайқовчи редакцияга кирган кунидан уч кун муқаддам қўлга тушиб, иккинчи бу ишни қилмасликка онт ичган экан. Аммо орадан икки кун ўтган яна қўлга тушиши уни ниҳоят ташвишга солди. Редакция ходимлари ўттиз ёшлар чамасидаги бу аёл виждон азобидан қийналиб, кўз ёши тўкаётгандир деб ўйлашди. Лекин маълум бўлишича, гап бутунлай бошқача экан...

Чайқовчи аёлнинг оламга келиши, исм-фамилияси ҳам кишини ҳайратлантиради. Бўлмаса, икки марта онадан туғилиб, икки хил исм, бир неча хил фамилия билан юрган кишини эшитганмисиз? Ўзини Фаина Ильинична Рудерман — Ҳожибоева деб таништирган аёл икки марта туғилган экан. Икки марта туғилганда ҳам, икки республика, икки хил шаҳарда туғилган. Унинг ёшлигидаги фамилияси ким бўлганини ўзидан бошқа ҳеч ким билмайди.

Фая ёшлигиданоқ текинхўрлик билан кун кечира бошлади. Кўчадаги қўли эгри болаларга қўшилиб олдин чакана ўғрилик қилди. Кейин кўча-кўйларда, кино, театр, трамвай ва троллейбусларда одамларнинг чўнтагини кавлаб, сумкасини ўғирлашни ўрганди. Бу ҳақда на мактаб маъмуриятининг айтганлари, на милиция инспекциясининг таъкидлаши фойда берди. Ниҳоят бир куни қўлга тушди.

Ҳа, чакана ўғрилик уни қора курсига бошлаб келди. 1946 йилнинг 15 мартида Тошкентдаги 1-участка халқ судида унинг иши кўрилди.

— Фамилиянг нима?— сўради суд раиси.

— Фаина Рудерман.

— Ёшинг нечада?

— Ўн тўртда. 1932 йили Тошкентда туғилганман.

— Ўғрилик қилганингни тан оласанми?

— Ҳа, ўғрилик қилганим рост. Иккинчи қилмайман. Енгиллик беринглар. Ҳали ёшман. Ўқишим керак.

Суд Фаина Рудерманнинг ёшлигини ҳисобга олиб, бир йил муддатга озодликдан маҳрум қилиб, болалар ахлоқ тузатиш колониясига юборди.

Фаина муддатни тамомлагач озодликка чиқди. Бир йил киши билмас майда ўғрилик қилиб юрди. Лекин у қанча айёрлик қилмасин, 1948 йили яна қўлга тушди.

1948 йилнинг 18 октябрида Фаина Тошкент Марказий районининг 1-участкасида иккинчи марта қора курсига ўтирди.

— Исми— фамилиянгиз нима?

— Фаина Ильинична Турчихина.

Унинг фамилияси илгариги судланганида Рудерман эди. Энди бир думалаб Турчихина бўлиб қолди. Газетхон, эҳтимол турмушга чиқиб, эрининг фамилиясига ўтгандир деб ўйлаши мумкин. Мутлақо ундай эмас. У пайтда Фаина ҳали турмушга чиқмаган эди.

— Қаерда туғилгансиз?

— 1932 йили Тошкентда туғилганман.

Бу сафарги иши анча оғирроқ эди. Суд ҳайъати унинг жиноятларини синчиклаб ўрганиб чиқиб, СССР Олий Совети Президиумининг 1942 йил, 4 июндаги Фармонига биноан гражданлар шахсий мулкини ўғирлагани учун 6 йил муддат билан озодликдан маҳрум қилиш ҳақида ҳукм чиқарди. Фаина Ильинична Турчихина қамоқ муддатини тамомлагач яна Тошкентга келди. Бирор муассасага кириб, фойдали меҳнат билан шуғулланишни хаёлига ҳам келтирмади. Яна эски ҳамтовоқларини топиб, ўғрилик қилишни давом эттирди. Лекин бу сафар ҳам милициянинг хушёр кўзидан қочиб қутулолмади. У 1961 йили яна қўлга тушди.

Бу сафар ашаддий ўғри 1961 йилнинг 21 июнида Тошкент шаҳрининг Куйбишев районида қора курсига ўтирди.

— Исми-фамилиянгиз нима?

— Раиса Николаевна Чернова.

— Қаерда туғилгансиз?

— 1931 йили Қозоғистоннинг Келес шаҳрида туғилганман.

Эшитаяпсизми? У илгариги судларда Тошкентда туғилганини айтган эди. Фамилияси ҳар-хил бўлса ҳам ҳар ҳолда бир жойда туғилганлигини тан олган. Энди эса исми-фамилияси ҳам, туғилган йили ҳам, туғилган шаҳри ҳам мутлақо ўзгарди. Халқ суди уни бу сафар ҳам ўғрилиги учун жиноят қонунининг 125-моддаси билан 4 йил озодликдан маҳрум қилиш ҳақида ҳукм чиқарди.

Фаина Ильинична Рудерман— Турчихина, Раиса Николаевна Чернова исмлари билан судланган бу ашаддий қаллоб охирги қамоқдан ҳам хулоса чиқармади. Ҳукм муддатини ўтаб келгач бирор жойга кириб ишлаш тўғрисида бош қотирмади. Ниҳоят 1966 йили яна жиноят устида қўлга тушди.

Бу сафар у ўзини Тошкент шаҳар, Киров район халқ судининг қора курсисида кўрди.

— Исм, фамилиянгиз?

— Фаина Ильинична Рудерман-Ҳожибоева.

— Ҳожибоева?

— Ҳа, эримнинг фамилиясидаман. У ўлган. Шунинг учун фамилиямни ўзгартирмадим.

— Жиноятингизга иқрормисиз?

— Иқрорман, гражданин судья. Аммо олти ойлик ҳомилам бор. Шуни ҳисобга олиб, раҳм қилинг. Иккинчи сира жиноят қилмайман.

Суд унинг илтимосини ҳисобга олиб, икки йил шартли муддатга ҳукм чиқарди. Агар шу муддат ичида Фаина Ильинична Рудерман-Ҳожибоева тўғри йўлга кириб олганда жуда яхши бўларди. Лекин ўрганган кўнгил ўртанса қўймас, деганларидек энди у бошқача йўлга ўтди. Ўғриликни чайқовчилик билан алмаштирди.

Ниҳоят суд бўлган кундан ҳали беш ой ўтмай туриб, 1966 йилнинг 16 октябрида Киров кўчасида туфли сотаётган пайтида қўлга тушди. Халқ судининг ҳукми билан ундан 10 сўм жарима ундирилиб, икки жуфт эрлар туфлиси, бир жуфт хотин-қизлар туфлиси, 18 жуфт болалар пайпоғи давлат фойдасига ўтказилди. Судда иккинчи текинхўрлик билан шуғулланмаслик, бирор ерга кириб ишлаш ҳақида қатъий ваъда берди. Аммо эртасига, яъни 17 октябрь куни 27 сўмлик хотин-қизлар туфлисини 35 сўмга, 24 сўмлик эрлар туфлисини 40 сўмга сотаётганида яна қўлга тушди. Бу билан ҳам қаноатланмади.

...Шу йилнинг 20 октябри куни туш пайтида Фаина Ильинична Рудерман— Ҳожибоева— Турчихина.— Раиса Николаевна Чернова сумкасини кўтариб редакцияга кириб келди. Ашаддий чайқовчи гарчи уч ойлик чақалоғини баҳона қилсада бу сафар суд қора курсисидан қутила олмайдиган бўлди. Яқинда, у ўз қилмиши учун халқ суди олдида жавоб беради.

А. ТАРАСОВ.
М. ҲАКИМОВ.

„Тошкент оқшоми" нинг ҲАЖВ ДАФТАРИДАН

«Боғбонлардан йиғиб олган олмаларни Сибирга олиб бориб сотган бўлсам, ўз ҳамёнимни ўйлаган эмасман, одамларнинг ҳожатини чиқариш учун қилганман. Савоб йўлида юрган бир бечорани «олиб-сотар» дейиш нотўғри, ўртоқлар!». (Бир «савобталаб» олиб-сотарнинг ўртоқлик судида айтган гапидан).

«Тўртинчи синфда ўқийдиган муштдай ўғлим папирос чекади. Қайси куни: «Ўғлим, уялмайсанми, мен йигирма беш ёшимда носвой чекканман десам,» у вақтдаги одамлар қолоқ бўлган-да», — дейди. Муаллимлар нима учун шунақа бебош болаларга тарбия бермайди?». (Ота-оналар мажлисида айтилган гап.)

«Бирга ўқиган бир ўртоғим: «Агрономлик дипломи билан сув сотиб ўтиргунча без тер» деб маслаҳат берди. Гўшт комбинатида шунақа иш топиладимикан?» (Бир агрономнинг гўшт комбинати маъмуриятига ёзган аризасидан).

ТАОМЛАР ФАБРИКАСИДА

Репортаж

Тошкентнинг қоқ ўртасида жойлашган «Тошкент» ресторанига кирмаган киши кам. Республикамизнинг шаҳар-қишлоқларидан келганларгина эмас, узоқ хорижий мамлакатлардан келган меҳмонлар ҳам бу ерда овқатланганини анча вақт эслаб юрса керак.

Гарчанд таом тайёрланаётган жойга кириш ман этилган бўлса-да, ошпазларнинг маҳоратини томоша қилмоқ учун таомлар фабрикасига бир саёҳат қилайлик. Биз бунга театр майдонидан эмас, Самарқанд кўчаси томондан кирамиз. Фабрикамизнинг дарвозаси шу ёқда. Равотдан ўтдингиз, тобора пастга қараб кетувчи тоннель. Масаллиқ ортилган юк машиналари бир ёқдан кириб, бошқа дарвозадан чиқиб турибди.

Ошхонанинг, умуман «Тошкент» меҳмонхонасининг остидаги ертўлада фабриканинг масаллиқ идиш-товоқ, асбоб-ускуна сақлайдиган омборлари, қабул пункти, сабзавотлардан яримфабрикат тайёрлайдиган, хамир маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган цехлари жойлашган.

Ресторанда хўрандаларга доим намунали хизмат кўрсатилади. Бу ерда конкурсда мукофотга сазовор бўлган таомларга айниқса талаб катта. Суратда: Надежда Яковлева хўрандалар буюртмасини бажараётир.

Биз нонвойчилик цехидамиз. Ўзбекча бўрсилдоқ нонларнинг хушбўйлиги сизни бу ёққа чорламай қўймайди. Нонпазларнинг қўли-кўлига тегмайди. Хамир қориш ҳам, нон ёпиш ҳам машиналар зиммасида. Фақат зувала ясаб, чекиб улгурилса бас.

Ресторанннинг ишлаб чиқариш бошлиғи Ориф ака Турсуновни ҳам шу ерда учратдик. Ҳол-аҳвол сўрашгач, «тандир қани?» деб сўрадик.

— Ҳе, тандирни қуритганимизга анча бўлди. Мана бу чиройли нонлар ЭШ — 3 маркали электр печдан чиқяпти.

— Тандирда, — деб гапини давом этди уста — бир сменада олти киши ишлаб, атиги 1200 дона нон ёпар эди. Ҳар бир киши 55 килограмм унни хамир қиларди. Печкада эса 4 киши ишлайди, сменада 2000 донадан ортиқ нон чиқяпти, ҳар кишига 75 килограмм унни хамир қилиш керак, бироқ бу ишни ҳам мана бу машиналар бажаради.

Тандирда кўпинча нонларнинг шакли бузилар, оқиб кетар, чеккаси куяр, қўлга тушар ва ҳоказо. Хуллас кунига 20-30 нон бракка чиқарди. Эндиликда брак асло йўқ. Нонлар бир меёрда, чиройли пишмоқда. Нонвойларимизнинг иши осонлашганини айтмайсизми. Печь 30-40 минутда чўғдай бўлади. Тандирга тошкўмир ёқиб бир, бир ярим соат кутиш керак эди. Печга фақат назорат қилиб турилса бас. Тандирда битта нонни ёпиш ва узиш учун белгача оташхонага икки марта кириб чиқиш зарур эди. Биз мана шу қийинчиликлардан холос бўлдик ва меҳнат унумдорлиги ҳам 19-20 процентга ошиб кетди. Нонларимизга талаб катта, бироқ баъзи хўрандалар инжиқлик қилишиб, «тандир нони дуруст эди» дейишади. «Нима учун?» — деб савол берсангиз, жавоб бериша олмайди, албатта. Биз бундан хафа эмасмиз, бу кишилар аслида таомнинг фарқига бормайдиган, овқатпазнинг машаққатларини ҳисобга олмайдиганлардан. Гапимизга директор Рустам Ўрозбоев ҳам қўшилди.

— «Шундайлар ҳам борки, — дейди у, — машинадан чиққан покиза лағмондан ирганиб, эски шаҳар тор кўчаларидаги чаканачи, ифлослиги, юлғичлиги учун ҳайдалган «ошпазлар»нинг қўлидан овқат еб юришади.

...Ҳатто ошқовоқ солинган нон ҳам печкада пиширилаётганининг гувоҳи бўлдик. 10 тийинлик бир дона 220 граммлик ноннинг таркибида 50 грамм сершарбат ошқовоқ қийма, 5 грамм чопилган думба ёғ, 20 грамм пиёз, (туз-зиравorлардан ташқариси бу) бор. Ошқовоқли нон азалда халқда бор эди, шифолик хусусиятлари бўлишига қарамай негадир унутилиб кетган. «Тошкент»лик пазандалар буни тиклаб, янги усулда пишириб дастурхонга қўйишяпти.

Ертўладан тепага кўтарилдик. Бунда гўшт тилимлаш, яхна овқатлар ва иссиқ таомлар тайёрлайдиган цехлар жойлашган. Беҳилик паловнинг электр қозонда пишганини ҳам, қийманинг машиналардан пайваст чиқиб турганини ҳам, тутунчиқмас газ ўчоқларда турли таомлар муаттар ҳид тарқатиб қайнаб турганини ҳам, яхна овқатларнинг гулдай безатилаётганини ҳам шу ерда томоша қиласиз. Бунда бош ошпаз Р. Аҳмедов билан А. Казаржонов командирлик қилишади. Ресторан кейинги йилларда таомларнинг ассортиментини кўпайтириш йўлида кўп ишлар қилган. Манпар, шима, шўрва, шовла, кабоб, салат, манти, лағмон, дўлма, сомса каби миллий таомларнинг неча ўнлаб турларидан минг-минг порциялари пишиб турибди.

Меҳнатсевар пазандаларимиз ижодларининг янада равнақи учун, асло тинмайдилар.

Таом фабрикасидаги пазандаларнинг ҳар бири неча ўнлаб янги таом кашф қилган. Уларнинг ижодий кечалари, учрашувлари, конференциялари конкурслари бўлиб туради. Ўтган йили Москва халқ хўжалик ютуқлари виставкасида ташкил этилган пазандалар корпусида шу рестораннинг 13 ижодкори медаллар билан тақдирланди. Ориф ака билан Рустамжон 1 даражали олтин медаль, бригадир ошпазлардан Н. Султонов, М. Сирожиддинов ва зал бошлиғи В. М. Павлов II даражали кумуш медаль, яна 8 киши III даражали бронза медаллари олишга муваффақ бўлдилар. Миллий таомлар хили кўпайгани, қоидали қилиб тайёрланганлиги, планни доим 200 процент қилиб бажаришни таъминлагани учун ресторанинг барча коллективига виставканинг 1 даражали диплом ва қимматбаҳо мукофоти топширилди.

Шу йили июнь ойида ҳукумат қарорига мувоффиқ совет савдо ходимларининг биринчи бор байрами ўтказилганлиги муносабати билан Ориф Турсунов кўп йиллик меҳнати учун «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени билан тақдирланди.

—Ижод—тинимни ёқтирмайди, дейишади моҳир пазандаларимиз, шунинг учун биз, сабзавот маҳсулотларидан кўплаб таомлар кашф этишга аҳд қилганмиз. Республика савдо министрлиги шу йил октябрдан ноябргача бир ойлик конкурс эълон қилган. Конкурсга «Москва» кафеси, «Россия», «Баҳор» ресторанлари билан бирга биз ҳам иштирок этаяпмиз.

Карим МАҲМУДОВ.

Москвада Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ташкил этилган миллий таомлар конкурсида ресторанинг анчагина ошпазлари олтин ва бронза медаллари олишга муваффақ бўлишди.

Суратда: (чапдан ўнгга) сиз пазандаликлари учун юксак мукофотга сазовор бўлган Н. Султонов, О. Турсунов, Р. Ўрозбоев ва Р. Аҳмедовларни кўриб турибсиз. Улар мукофотланган миллий таомларнинг намуналарини кўздан кечиришмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

СПОРТ ЯНГИЛИКЛАРИ

Е. КОНДРАТЬЕВНИНГ ҒАЛАБАСИ

Тошкент офицерлар уйининг стенд майдонида нишонга отиш бўйича ўтказилаётган мусобақада СССР спорт мастери, моҳир мерган Е. Кондратьев 100 имкониятдан 192 очко олиб, биринчи ўринни эгаллади.

ЯНГИ РЕКОРД

Мактаб ўқувчиларининг республика биринчилиги мусобақаларида Л. Крутикова сузиш бўйича республиканинг янги рекордини ўрнатди.

У 200 метр масофага 2 минут 51,5 секунд натижа кўрсатиб, биринчи ўринни эгаллади. Бу кўрсаткич мактаб ўқувчилари — спортчилари орасида эришилган энг юксак натижадир.

1 МИНУТ 42,5 СЕКУНДДА

Республика биринчилиги мусобақасида З. Бирюкова, Р. Бабич, А. Юсупова, С. Арзумановалардан иборат пойтахтимиз командаси 4х200 метр масофага эстафета югуришида 1 минут 42,5 секунд натижа кўрсатишиб, Ўзбекистоннинг янги рекордини ўрнатдилар.

200 МАРТАДАН

Тўпни айлантириб тепиш бўйича тенги йўқ устаси В. Лобановский бу маҳоратини бир неча соатлар давомида такомиллаштира боради.

Бу процессни у ҳар тренировка машғулотларида 200 мартадан бажаради.

ЯНГИ БУТУНИТТИФОҚ РЕКОРДИ

Ереван шаҳрида ўтказилаётган пойгачиларнинг Бутуниттифоқ биринчилиги мусобақаларида пойтахтимиз вакили Владимир Гражданкин велотрек пойгасида ёшлар ўртасида янги Бутуниттифоқ рекордини ўрнатди. В. Гражданкин тўрт километрга бўлган шахсий пойгада 5 минут 11,8 секунд натижа кўрсатди.

КАТТА ҒАЛАБА

«Пахтакор» футболчилари бир ойдан ортиқ давом этган учрашувларида биронта ҳам ғалабага эришмай ўз мухлисларини анча ранжитган эдилар. Мана, кунн кеча улар ўз майдонларида турнир жадвалининг аутсайдери — Одесса армиячилари билан учрашдилар.

Учрашув ниҳоятда қизиқарли ва кескин спорт кураши остида ўтди. Майдон эгалари меҳмонлар дарвозасига бешта жавобсиз тўп киритиб, катта ғалабани қўлга киритдилар. Бу ғалаба «пахтакор»ни турнир жадвалида 11 ўриндан 6 ўринга олиб чиқди. Ҳамшаҳарларимиз шу темпда ўйнасалар, чемпионат охириликдан ўрин олишлари ҳеч гап эмас.

Фридрих Карл Кауль
ЭЙХМАН ИШИ

Аввалига адвокат Серватиус ҳимоя учун гонорар олишидан ташвишга тушмади. Американинг йирик телеграф агентлиги «Ассошиейтед Пресс» 1960 йил 9 октябрдаёқ адвокат Серватиуснинг интервьюсини ёритган эди. Серватиус ўшандаёқ Исроилда қамоққа олинган кишининг Мюнхенда яшовчи укалари билан келишиб қўйганлигини, Эйхманни ҳимоя қилганлиги учун улардан юз минг олишини маълум қилган эди.

Шундан сўнг Германия бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг органи «Нейес Дейчланд»нинг 1 октябрь сонида унга шундай бир қонуний савол билан мурожаат қилинди: «Эйхман ҳимоячисига ким ҳақ тўлайди?» Бу саволга газетанинг Бонндаги ўз мухбири ёзган жавоб босилди:

«Миллионлаб яҳудийларни қириб юборган жиноятчининг укалари бунчалик катта ҳақ тўлашга қодир эмас. Адвокат Сервантиуснинг ва матбуотнинг ишора қилишича, у Исроил судини қонундан ташқари деб исботлаб, Эйхманни Бонн қўлига топширишга уринмоқда. Шундай қилиб, жиноятчини хавфдан халос қилмоқчи. Унинг бу ишга шунчалик «қизиқиб қолганлигининг» сабаби бошқа ёқда...

Бу ерда, Боннда 13 миллион маркада кўпроқ маблағи бўлган махфий фонднинг бошқарувчиси Глобке Исроилдаги суд процесси билан «у қадар қизиқмаётганлигини» очиқ-ойдин гапирмоқда. Аслида эса «яҳудийлар масаласи»ни «қатъий қарор» билан ҳал этишда Глобкенинг ҳам қўли борлиги маълум бўлиб қолади, деб чўчимоқдалар.

Худди шу вақтнинг ўзида Гамбургдаги «Дер Шпигель» информация журнали ҳам ҳимоя учун ким ҳақ тўлаши кераклиги ҳақидаги масала билан шуғулланар эди. «Дер Шпигель» Серватиуснинг Эйхманнинг укалари билан бир қарорга келганлигини, у эса ўз навбатида Бонндаги «ташқи ишлар министрлиги юридик ҳимоя марказий инстанцияси билан алоқа боғлаганлиги ва улардан ёрдам олмоқчи эканлигини» маълум қилди. Журнал ўз мақоласини Серватиус «Эйхманнинг укаларини гонорар учун безовта қилиб ўтирмаслигини» айтганлигини хабар қилиб, якунлайди.

Венадаги «Фольксштимме» 1960 йил 13 ноябрь сонида ходимлардан бирининг Кёльн шаҳрида адвокат Серватиус билан қилган суҳбатини ёритади:

«Кўрдингизми, мен арслон овига борганимда қуёнларга ўқ узиб ўтирмайман» — дейди адвокат хушчақчоқлик билан.

«Арслон ови» — бу Эйхман ишидир. «Қуёнлар эса — булар журналистлар.»

«Буларнинг ҳаммаси ҳали яна аниқланади. Хотиржам бўлиш мумкин». Мазмунан бир-бирига қарама-қарши хабарлар тарқалаётгани ҳақида гапирганимда адвокат мени шундай деб тинчитди.

«Ҳа, ҳимоя учун нацист ташкилотлари пул сарфлаяпти, дейишяпти. Шундай қилинса жуда яхши бўларди, лекин шундоқ қилинмаяпти-да.

Улар бундай қилишадими? СС ҳамда ХИАНГ бирлашмаларининг олий ташкилотлари бунинг учун маблағ сарфлаб ўтиради дейиш нотўғри бўлур эди. Эйхманнинг Исроилда чинакам юридик ҳимоя қилиниши билан қизиққан бутунлай бошқа одамлар бор».

Доктор Серватиус булар кимлар эканлигини, албатта айтмайди. Лекин у Бонндагилар Эйхманнинг кимлар ҳақида гапирмаслиги кераклигини хоҳлаётганини яхши билар эди. Эйхман Исроилда катта умидлар билан ўтирибди. Хўш, унинг компанияси-чи? Ғарбий Германия информацион журнали «Дер Шпигель» бу ҳақда шундай деб ёзган эди: «Гитлер министрликларида хизмат қилган амалдорлар, яҳудийлар мол-мулкини реализация қилишда СС билан ҳамкор бўлган саноатчилар, Германия вермахти томонидан окупация қилинган давлатларга ўша пайтда раҳбар бўлган хоин сиёсатчилар бугунги кунда НАТО орқали тағин Германия Федератив Республикаси билан алоқа боғладилар. Суднинг иложи борича юмшоқ ва қисқа бўлишини хоҳлаётганлар мана шу кишилардир».

Доктор Роберт Серватиус ҳимоя учун тўланадиган ҳақни ким қоплайди, деб бош қотириб ўтирмаса ҳам бўлади. Негаки, ўзининг адвокатлик конторасн Германия банкида жойлашган одам ҳар ҳолда Федератив республикада ким қаерда яшашини яхши билади.

Адвокат Серватиус ҳақ олишига ҳечбир шубҳа қилмаганлиги, шундан ҳам маълумки, бу ҳақда у аниқ ваъдалар олган эди. Кимдан ваъда олган эди, деган саволга, албатта, аниқ бир жавоб айтиш қийин. Чунки бу ишдан «манфаатдор» бўлган одамлар жамоатчиликка ўзини маълум қилиб қўйишдан чўчир эди. Адвокат Серватиус кейинчалик ўзининг ҳақ олиш учун кескин талаб қўйганлигини очиқ-ойдин маълум қилди. Шундан кўриниб турибдики, кимдир унга ҳақ тўлайман деб ваъда берган.

1960 йил 12 декабрда «Ассошиейтед Пресс» агентлиги шундай ахборот берди:

«Исроилда қамоққа олинган. Собиқ СС оберштурмбанфюрери Эйхманнинг ҳимоячиси кельнлик адвокат Роберт Серватиус шанба куни ахборот бериб, ҳимоя учун тўланиладиган ҳақ қопланажагини айтди. Шундан кўриниб турибдики, Федератив республикадагилар бу ҳақни тўламоқчи эканлиги юридик томондан аниқ бўлиб қолди. Адвокат Бонндагилар ваъдасидан тонаётганини тушуниб турибди. Мабодо улар ҳақ тўлашдан воз кечсалар, адвокат. Давлат арбитраж судида Боннга қарши даъвогар бўлиб чиқиш ҳуқуқига эга бўлади».

Бонндагилар аввалига адвокат Серватиусга ваъда бериб қўйиб кейин бўйин товлаётганлари кўриниб турибди. Бонн матбуотининг ёзишича, Глобке аввалига ваъда берганида ўзи истаганча фойдалана оладиган 13 миллион маркали фондни назарда тутган экан. Лекин кейинчалик Аденауер жамоатчилик фикридан қўрқиб, адвокат Серватиусга ҳақ тўланмасин деб буйруқ берибди.

1961 йил январга келиб Серватиус Кельн Давлат арбитраж судида «собиқ оберштурмбанфюрер Эйхман ҳимояси учун ҳақ тўланиши матбуотда эълон қилинганлиги»ни айтиб, Федератив республикага қарши даъвогар бўлиб чиқди.

Иерусалим процесси бошланишидан сал олдин, 5 апрель куни Кельндаги Давлат арбитраж суди Серватиуснинг даъвосини рад этди. Олти ойдан кейин, асосий иш ҳал қилиниб бўлгач, Мюнстердаги Олий арбитраж судининг кассацияси адвокат даъвосини асоссиз деб топди.

Кельндаги ўнг касаба союзларининг «Вельт Арбайт» газетаси 1961 йил 14 апрелда, даъво рад этилгандан кейин шундай деб ёзди:

«...шундай қилиб, Эйхманни озгина бўлса ҳам оқлашга урингани учун адвокатга ҳеч ким ҳақ тўламайдими? Йўқ, бундай эмас. Исроил ҳукумати доктор Серватиусга 20 минг доллар юборди».

Доктор Кауль 1960 йил октябрь ойида Эйхман процессида қораловчи даъвогар бўлиб қатнашиш ҳақида Исроил юстиция министри Розенга юборган мактубига ўз ватида жавоб ололмади.

Фақат 1961 йил февраль ойининг бошларидагина бош прокурор ассисенти Бах имзо чеккан жавоб келди. Бах қисқагина мактубда Исроил давлатининг қонунлари Адольф Эйхман процессида қораловчи гувоҳларнинг қатнашувини рад этаётганини маълум қилган эди. Шунга қарамай профессор доктор Кауль 1961 йил 19 февралда Исроил юстиция министри Розенга шу мазмундаги хатни юборди:

«Ҳурматли жаноб министр! Сизга яна бир марта шуни айтиш шарафига муяссарманки, мазкур хат билан қўшиб юборилаётган ишонч мактубларининг эгалари — Германия Демократик Республикасининг тўрт яҳудий граждани Иерусалим округ судида суд қилинаётган собиқ СС оберштурмбанфюрери Адольф Эйхман процессида менинг қороловчи гувоҳ сифатида иштирок этишимни зиммамга юклашган.

Менга бу вазифани топширган одамлар қуйидаги кишилардир:

а) Вольфганг Штейн, 1930 йил 7 ноябрда Лейпциг шаҳрида туғилган. Адольф Эйхманнинг буйруғига биноан у ўзининг ота-оналари билан биргаликда 1940 йилда Варшава геттосига олиб келинган. Бу ерда унинг кўз ўнгида ота-оналарни ўлдиришган.

б) Рудольф Липман, 1928 йил 21 майда Берлинда туғилган. Ҳозир ГДР да инженер бўлиб ишлайди. 14 ёшида 1943 йил бошларида Эйхманнинг топшириги билан ўз ота-оналарига қўшиб, Освенцин (Аушвиц)га олиб борилган. Бу ерга келишлари биланоқ Платформанинг ўзида СС фюрери бир имо билан унинг онасини газ камерасига киритиб юборган. Рудольф Липман отаси билан биргаликда ИГ—Фарбенга қарашли Бун-Веркдаги қўшни Моновиц лагерига ишлаш учун жўнатилган. 1944 йил апрель ойида отаси ССчи томонидан ўлдирилган.

в) Рут Бурсе, 1930 йил 11 майда Лейпциг шаҳрида туғилган. 1941 йили унинг отаси Львов шаҳрида ўлдирилган. Бу қиз Эйхманнинг топшириғига биноан ўз синглиси билан биргаликда Терезиенштадтга жўнатилган, бу ерда унинг синглисини отиб ташлашган.

г) Илья Шраер, 1928 йил 23 сентябрда Франкфурт-Майнда туғилган. Унинг отаси 1943 йил октябрь ойида Кассель—Веельхайдга қамалган ва Эйхманнинг топшириғига биноан ўша йилнинг ўзида Освенцимда қатл этилган.

Мазкур қораловчи даъвогарлардан ташқари қўлимда яна 52 та ҳужжат борки, буларнинг бир қисмига Эйхман имзо чеккан. Бу ҳужжатлар Эйхманнинг яҳудийларни оммавий равишда қириб юборганлигини исботлашни осонлаштиради, шунингдек унинг 1945 йилдан кейин узоқ йиллар мобайнида яшириниб юришига шароит яратиб берган ҳамтовоқларини фош этади.

Исроил судида фақат исроиллик адвокатларгина иштирок этиши мумкинлиги менга аён. Лекин Ғарбий Германия адвокатининг собиқ оберштурмбанфюрерни ҳимоя қилишига руҳсат бериш мақсадида махсус қонун чиқарилган экан, ГДР граждани бўлган киши яъни мен ҳам бу СС оберштурмбанфюрерининг қурбонларини ҳимоя қилишга ҳақим бор деб ҳисоблайман.

СС оберштурмбанфюрери устидан олиб борилаётган судда короловчи гувоҳнинг иштирок этишига имконият бор деб ўйлайман: Исроил жамоатчилиги қонуний равишда бу судни адолатли суд деб атамоқда. Бу суд фашистлар томонидан қилинган жиноятларни келгуси авлодга ҳаққоний кўрсатиб бериши керак. Шундай қилинганда бу каби оммавий қирғинлар бундан кейин такрорланмайдиган бўлади. Ҳозирги кунда тўрттала қораловчи яҳудий гувоҳ яшаб турган ва мени уларнинг вакили қилиб тайинлаган Германия Демократик Республикасининг давлати немис ерида нацизмнинг қайта туғилмаслиги учун барча ишларни қилаверади. Германия Демократик Республикаси Потсдам сулҳи ва Бирлашган миллатлар Хартиясида зиммасига олган мажбуриятлар унинг яҳудий гражданларига ўзлари танлаган адвокат орқали Эйхман судида иштирок этиш ва ҳақиқатни аниқлаш вазифасини юклайди.

(Давоми бор).

(ДАВОМИ. Боши газетанинг 8—28 октябрь сонларида).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

29 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 — Романслар. 18.30— Композитор Т. Содиқов асарлари. 19.20 — Озарбайжон куйлари. 20.00 — «Октябрь» радиостанцияси. 20.30 — Мақомлардан парчалар. 21.20 — «Карвон келади» (адабий-музикали радиокомпозиция). 22.00 — Дунё воқеалари. 22.10 — Ш. Рашидов. «Икки дил достони» (радиопостановка).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — Эстония эстрада куйлари. 19.30 — Юмористик ҳикоялар. 20.10 — Куйлардан қўшиқларга.

30 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.40 — Ота-оналар учун. 8.25 — Халқ талантлари концерти. 9.30 — «Насруллон» (халқ куйи). 10.30 — Шарқ куйлари. 11.10 — «Қувноқ тўлқинда» (радиожурнал). 12.15 — Эрталабки салом (Москва). 13.00 — Концерт (чорвадорлар учун). 13.30 — Эстрада концерти. 15.20 — Экран янгиликлари (рус.). 15.30— С. Айний. «Судхўрнинг ўлими» (радиопостановка). 18.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 18.40 —Қозоқ куйлари. 20.00—Ўзбек халқ куйлари. 21.20 — Концерт (пахтакорлар учун). 22.00 — Дунё харитаси олдида. 22.10 — Эстрада концерти. 23.10— Концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — Композитор А. Г. Новиков (рус.). 20.00 — «Юность» радиостанцияси (Москва). 21.00 — Концерт (пахта далалари меҳнаткашлари учун). 21.30 — Рақс куйлари кечаси.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

16.00 — Д. Кабалевский. «Баҳор куйлайди» опереттаси.

Теле-видение

29 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Комсомолдан ўрнак ол** (мактаб ўқувчилари учун). 17.35 — **Телевизион янгиликлар.** 17.55 — **Комсомол, туғилган кунинг билан** («Ёшлик» студияси). 19.20 — **Ота-оналар университети.**

Рус тилида: 20.00 — **Ўсмирлар йўли** (ҳужжатли фильм). 20.10 — **Телевизион янгиликлар.**

20.25 — **Эртаги кун программаси.**

20.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Кинофильмлар** (болалар учун). 17.35 — **Ҳаммага таалуқли иш.** 17.55 — **Синовчи** (ҳужжатли фильм). 18.15 — **Композитор — Анатолий Новиков** (туғилган кунининг 70 йиллиги олдидан). 18.55 — **Тошкент янгиликлари.** 19.05 — **Тунги навбатчилик** (телеспектакль).

Ўзбек тилида: 20.35 — **Музикали викторина** (мактаб ўқувчилари учун). 21.05 — **Замондош** (телеочерк). 21.20 — **Тошкент янгиликлари.** 21.30 — **825 йиллик умр** (адабий эшиттириш). 21.55 — **Шарқ куйлари.** 22.35 — **Алдар кўса** (кинокомедия).

30 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.30 — **Физкультура билан шуғулланинг.** 10.55 — **Қўғирчоқлар ҳикояси** (кичкинтойлар учун). 11.25 — **Революцион қўшиқлар** (ёшлар учун). 11.55 — **Яширин фронт** (телефильмнинг 7-серияси). 12.25 — **Кўча қатнови қоидаларига риоя қилинг** (суҳбат). 12.35 — **Белоруссия — менинг республикам** (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 13.25 — **Гимнастика.** 13.55 — **Кино ва театр рассомлари виставкасидан.** 14.30 — **Ўқув программаси.**

Ўзбек тилида: 17.00 — **Телевизион янгиликлар.** 17.20 — **Телеграммаларни автомат узатади** (илмий-оммабоп фильм). 17.40 — **Қадрдон ўқитувчим.**

Ўзбек тилида: 19.45 — **Телевизион миниатюралар** («Ёшлик» студияси). 20.25 — **Концерт** (пахтакорлар учун).

22.05 — **Эртаги кун программаси.**

Рус тилида: 22.10 — **Экран қўшиқлари ва рақс куйлари.** 22.50 — **1900 йил инжиқликлари** (бадиий фильм).

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 29/Х да **Дилором,** 30/Х да **Франческа да Римини.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/Х да **Қирол Лир,** 30/Х да кундуз **Алишер Навоий,** кечқурун **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/Х да **Гули сиёҳ,** 30/Х да **Ўғил уйлантириш.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 30/Х да **Ўғил уйлантириш,** 31/Х да **Тошболта ошиқ.**

Кино театрларда

29 ОКТЯБРДА

26 Боку комиссари — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «МИР», «ДРУЖБА», (1-залда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 7 да).

Юк орқалаган саёҳатчи — НАВОИЙ номли (кечқурун), «ДРУЖБА» (кеч соат 6 да).

Леди Гамильтон — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кечқурун).

Даштни забт этганлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун). «СПУТНИК» (кеч соат 9 да).

Бола ва қиз (кеч соат 7 да), **Яна тирик** (кеч 8-20 минутда)— «ЮЛДУЗ».

Поезддаги ҳодиса —СОБИР РАҲИМОВ номли (кечқурун).

Ёш ўқитувчи саргузашти — НАВОИЙ номли (кеч соат 8-20 минутда).

Улар биринчилардан эди — «ДРУЖБА» (кеч соат 8 ва 9-35 минутда).

30 ОКТЯБРДА

Уруш ва тинчлик — САНЪАТ САРОЙИ (икки қисмдан иборат 1-серия, кеч соат 6-15 минутда).

26 Боку комиссари — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «МИР», «ДРУЖБА» (1-залда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 7 да).

Даштни забт этганлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (кундуз соат 1, 5 ва кеч 9 да).

Леди Гамильтон — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 ва кеч 9-15 минутда).

Юк орқалаган саёҳатчи — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 6 да).

Поезддаги ҳодиса — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Ёш ўқитувчи саргузашти — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, 5 ва кеч 8-20 минутда).

Улар биринчилардан эди — «ДРУЖБА» (кеч соат 8 ва 9-35 минутда).

Яна тирик — «ЮЛДУЗ» (кеч соат 8-20 минутда).

ЎЗБЕКИСТОН КЎРЛАР ЖАМИЯТИГА

ревизор-бухгалтерлар, старший бухгалтер (мустақил ҳисоботга), **тикувчилик инженер-технологи, инженер-қурувчи,** русча **машинистка**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Богдан Хмельницкий кўчаси, 22-уй, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 22-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор В3-02-49 дан В3-02-58 гача. Қўшимча телефонлар: секретариат ва иллюстрация бўлими — 5-62: партия, совет ва насаба союз ташкилотлари бўлими—3-66; саноат, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими — 3-66; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 7-83: фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими — 7-83; физкультура ва спорт бўлими — 3-79; Ахборот бўлими — 3-78: (шаҳар телефони В3-65-57): хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 3-79: эълонлар бўлими — 5—07 (шаҳар телефони — В38142).

29 ОКТЯБРЬ, 1966 ЙИЛ. Р. 08861. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр. Г. 27884.